

18.04.2023

Dnro 21170/03.04.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija Lohjan kaupunki

Luvan hakija Lohjan kaupunki

Päätös, johon on haettu muutosta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 24.8.2021 nro 245/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan Lohjan kaupungille Teutarin kaatopaikan kunnostamiselle ja maa-ainesten ja eräiden jätteiden hyödyntämiselle kaatopaikkarakentamisessa.

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen ympäristönsuojelulain 68 §:n jätevesien johtamisasiassa ja PCDD/F-yhdisteitä sisältävän puujättemateriaalin, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat ns. ylemmän ja alemman ohjearvon välissä, hyödyntämisen pintakerroksessa.

Lupamääräykset olennaisilta osin

Toiminta

1. Kaatopaikka on kunnostettava. Kunnostuksen saa toteuttaa hakemuksessa esitetysti eristämällä ja kaatopaikalla saa hyödyntää maa-aines- ja muuta jätettä tämän päätöksen määräyksissä edellytetysti.

Kaatopaikan kunnostuksen aikana on maastoon merkitsemällä tai muutoin asianmukaisesti estettävä kunnostustoimien ulottuminen Pytbergin luonnonsuojelualueelle ja Sjöbackan pähkinäpuulehtoon. Kunnostustyö on myös suunniteltava ja toteutettava siten, että kunnostustyöstä ei aiheudu suojelualueiden luontoarvoja heikentäviä vaikutuksia eikä riskiä kaatopaikalla esiintyvien rauhoitettujen kasvilajien säilymiselle. Suojelualueisiin ja rauhoitettuihin kasveihin kohdistuvista riskeistä on laadittava selvitys. Lisäksi on tehtävä suunnitelma toimista, joilla estetään kunnostustoimien ulottuminen

suojelualueille ja kunnostustyöstä aiheutuva suojelualueiden luontoarvojen heikentyminen sekä rauhoitettujen kasvilajien hävittäminen ja heikentäminen. Selvitys ja suunnitelma on liitettävä määräyksen 22 rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelmiin ja toimitettava suojelualueita hallinnoiville.

Kaatopaikan kunnostustoimintaa saa harjoittaa ma-pe klo 7–21 ja lauantaisin klo 8–18 sekä seulontatoimintaa ma-pe klo 7–18 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Kunnostettava kaatopaikka-alue on merkittävä maastoon ja alueelle on asetettava kaatopaikan kunnostamisesta kertovia varoituskylttejä.

Lupamääräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Melu

3. Kunnostukseen liittyvistä työvaiheista, liikenne mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvien pysyvään asumiseen käytettävien kiinteistöjen piha-alueilla, ylittää kunnostustoiminnan aikana päivällä klo 7.00–21.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 55 dB eikä luonnonsuojelualueilla päiväohjearvoa 45 dB.

Seulontatoiminnassa seulottavat ja seulotut jätteet ja maa-ainekset on sijoitettava siten, että ne osaltaan ehkäisevät melun leviämistä melulle alttiiden kohteiden suuntaan.

Vesienhallinta

9. Jätteen varasto- ja käsittelyalueen hulevesi ja kaatopaikan kunnostustyön aikana syntyvä kuormitteinen vesi on kerättävä ja johdettava hallitusti kaatopaikan pohjoispuolella sijaitsevaan tasausaltaaseen ja eteläpuolella rakennettavaan tasausaltaaseen. Altaat on oltava rakennettu siten, että ne toimivat tehokkaasti kiintoaineen erottimina ja tasaavat ojaan purettavaa vesimäärää. Kun kaatopaikan pohjoispuolinen allas poistetaan käytöstä, on allas korvattava tarkoitukseen soveltuvalla muulla kiintoaineen erotusmenetelmällä.

Vesien hallintajärjestelmää on tarvittaessa täydennettävä haitta-aineiden esikäsittelyllä ennen veden ojaan johtamista. Veden käsittelyyn on varauduttava laatimalla selvitys haitta-aineiden pitoisuus- ja kuormitustasoista, jotka osoittavat veden esikäsittelytarpeen ennen ojaan johtamista. Lisäksi on laadittava suunnitelma soveltuvista käsittelymenetelmistä, jotka on otettavissa käyttöön viipymättä.

Kaatopaikan eteläreunalla maa-ainestäytön alle jäävä jätetäytön reuna on varustettava tarkoitukseen soveltuvalla kaatopaikkaveden keräys- ja johtamisjärjestelmällä tai kaatopaikkaveden purkautuminen jätetäytöstä on oltava hallittu muilla soveltuvilla teknisillä tai muutoin tarkoituksenmukaisilla järjestelyillä.

Suunnitelmat vesienhallintajärjestelmän täydentämisestä ja kaatopaikan eteläreunan kaatopaikkaveden keräys- ja johtamisjärjestelmästä on liitettävä määräyksen 22 rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelmaan.

Kaatopaikan pohjoisosassa kaatopaikkavedet on kerättävä hakemuksessa esitetyllä salaojituksella tai muilla tarkoitukseen soveltuvilla teknisillä ratkaisuilla. Tarvittaessa kaatopaikkaveden hallittu keräys on järjestettävä myös muilla kaatopaikan alueilla. Kaatopaikkaveden purkupaikka on varustettava tarkkailukaivolla tai muulla edustavaan vesinäytteenottoon soveltuvalla rakenteella.

10. Kunnostetulla kaatopaikka-alueelta kerätyt puhtaat vedet on ohjattava hallitusti alueen pintavesiojaan. Rakennetun pintarakenteen kuivatuskerroksen puhtaan suotoveden saa myös johtaa avo-ojaan. Vesien johtamisesta maastoon ei saa aiheutua veden purkualueen vettymistä, liettymistä eikä muuta haittaa.

11. Kaatopaikan pohjoispuolella jätevettä ei saa johtaa kiinteistöllä 444-408-1-255 sijaitsevalla luonnonsuojelualueella sijaitsevaan ojaan. Muutoin kaatopaikalla muodostuvan kaatopaikkaveden ja muun jäteveden saa purkaa laatunsa mukaisesti sellaisenaan tai tarvittaessa esikäsiteltynä maastoon.

Jos kaatopaikan pohjoispuolella vesien poisjohtamista ei ole mahdollista järjestää luvan hakijan hallinnassa oleville alueille, on vesien johtamiselle ojaan haettava lupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 2) mukaisesti.

Jos tarkkailutulokset osoittavat kaatopaikan eteläpuoliseen ojaan purettavan veden olevan jätevettä, on veden johtamiselle haettava ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 2) nojalla ympäristölupa ja ympäristönsuojelulain 68 §:n mukainen oikeus jäteveden johtamiseen toisen alueella.

Kaatopaikan pohjoispuolella alueen vesienhallinnan suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen säilyminen siten, että suojelun perusteena olevat luontoarvot eivät heikkene. Järjestelyistä on laadittava suunnitelma ja se on liitettävä määräyksen 22 rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelmaan erillisenä liitteenä. Suunnitelma on toimitettava myös luonnonsuojelualueen omistajalle.

Kaatopaikalta ojiin johdettavan jäteveden kokonaisfosforipitoisuus saa olla enintään 3 mg/l ja kiintoainepitoisuus enintään 35 mg/l.

Jos vesinäyte on mahdollista ottaa vuorokauden kokoomanäytteenä, pitoisuusraja-arvon katsotaan tulleen noudatetuksi, jos kalenterivuoden aikana tarkkailusuunnitelman mukaisista vuorokauden mittaisista kokoomanäytteistä vähintään 80 % alittaa raja-arvon. Jos vuorokauden kokoomanäytemäärä on alle viisi, on raja-arvo saavutettava näytteenottokerroittain. Jos kokoomanäytteenotto ei ole mahdollista, saa kertanäytteenoton raja-arvojen saavuttaminen olla ilmaistuna vuosikeskiarvona. Raja-arvon hyväksyttävyydessä on otettava huomioon, että yhdenkään näytteenottokerran

yksittäistulos ei saa ylittää raja-arvoa yli 100 %:lla. Mittaustuloksesta ei tule vähentää mittausepävarmuutta.

Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1 A) kohdassa lueteltuja aineita ei saa päästää pintavesiin sanotun asetuksen 4 §:ssä säädetysti.

Etelä- ja pohjoispuolisiin ojiin johdettavan veden laadusta, määrästä ja kuormituksesta on tehtävä yhteenvetoraportti kunnostuksen jälkeisen kolmen vuoden tarkkailujakson päätyttyä. Raporttiin on liitettävä asiantuntijaselvitys ojaan johdettavan jäteveden päästöraja-arvojen ympäristöperusteisesta riittävydestä perusteineen. Raporttiin on tarvittaessa liitettävä päivitetty raja-arvoesitys ja tarvittaessa suunnitelma ojaan johdettavan jäteveden puhdistamisen tehostamisesta. Raportti on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa määräaikaisen tarkkailujakson viimeisten näytteenottotulosten valmistumisesta. Lupaviranomainen antaa raportin ja esityksen perusteella tarvittaessa tarkentavat määräykset ojaan johdettavan veden laadun raja-arvoista, tarkkailusta ja puhdistamisesta.

Varastointi ja käsittely

14. Kaatopaikalla saa varastoida tämän päätöksen kertoelmaosassa tarkoitettuja kaatopaikan kunnostamisessa hyödynnettäviä maa-aineksia ja jätteitä. Maa-aineksia ja jätteitä saa varastoida kerrallaan yhteensä enintään 50 000 m³. Kokonaismäärästä kerralla varastoitavan pilaantuneen maa-aineksen määrä saa olla enintään 10 000 m³.

Maa-aineksia ja jätteitä saa varastoida kaatopaikalla lajiltaan ja laadultaan erikseen varatulla alueella. Alueen pohjan on oltava kantava ja varastointimäärä on mitoitettava siten, jätetäytön sisäinen vakavuus pysyy riittävänä sortumien estämiseksi. Jätettä saa varastoida ennen sen hyödyntämistä enintään kolmen vuoden ajan jätteen vastaanottopäivästä lukien.

Varastoalue on aidattava tai muutoin rajattava ja merkittävä siten, että tahaton pääsy alueelle on rajoitettavissa ja alueen käyttötarkoitus on tiedossa.

Maa-ainesten ja jätteen hyödyntäminen

16. Kaatopaikan kunnostuksessa saa hyödyntää betoni- ja tiilimursketta (17 01 07) ja ylijäämämaa-aineksia (17 05 04) sekä haitta-ainepitoisuudeltaan ns. alemman ohjearvon alittavaa puukuori- ja sahanpurujätettä (03 01 01, 03 01 05). Materiaaleja saa käyttää yhteensä enintään 210 000 m³, kuitenkin siten, että maa-ainesta ja jätteitä on käytettävä vain muotoilun ja tasauksen kannalta tarpeellinen määrä, hakemuksessa esitetyissä käyttökohteissa.

Hyödynnettävä betoni- ja tiilijäte ei saa sisältää asbestia. Asbestin purkualueelta vastaanotettavan betoni- ja tiilijätteen laatu on oltava

asbestikartoitus selvitys tai muu asianmukainen tutkimus selvitys. Lisäksi hyödynnettävästä betonijätteestä on oltava poistettu PCB- ja klooratut parafiinit (SCCP ja MCCP) -pitoiset saumaussmassat sekä kreosoottipitoiset eristysmassat.

Betonimurskeen haitallisten aineiden liukoisuuksien ja kokonaispitoisuuksien on täytettävä hyödyntämiskohteittain päätöksen kertoelmaosaan kirjatut raja-arvot. Betoni- ja tiilimurske saa sisältää enintään yhden paino-%:n siihen kuulumatonta vedessä kellumatonta ainesta, kuten puuta, kumia ja metallia. Lisäksi betoni- tai tiilimurskeessa saa olla enintään 10 cm³/kg vettä kevyempiä materiaaleja, kuten muovia ja eristemateriaaleja. Betonijäte saa sisältää lisäksi enintään 30 painoprosenttia tiili- ja kaakelijätettä. Betonimurskeen palakoko saa olla eri käyttökohteissa enintään kertoelmaan kirjattu.

Tiiviskerroksen alapuolella hakemuksen täydennyksen, 30.3.2020 Piirustus 2, Revb, asemapiirustus merkityllä jätetäytön lakialueella saa hyödyntää pilaantunutta maa-ainesta, jonka

- syanidin, POP-aineiden ja orgaanisten haitta-aineiden pitoisuuksien on oltava alle VNA:ssa 214/2007 säädetyn alemman ohjearvon, kuitenkin siten, että öljyhiilivetyjen pitoisuus (C₁₀-C₄₀) on oltava alle 500 mg/kg
- muiden haitta-aineiden kokonaispitoisuus on oltava alle ns. ylemmän ohjearvon
- elohopean liukoisuus (L/S=10 l/kg) on oltava alle 0,03 mg/kg, kadmiumin liukoisuus alle 0,06 mg/kg ja muiden epäorgaanisten haitta-aineiden liukoisuudet (mg/kg, L/S=10 l/kg) on oltava enintään viidesosa kaatopaikoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (331/2013) säädettyjen tavanomaisen jätteen kaatopaikkakelpoisuuden raja-arvoista.

Muutoin muotoilussa ja esipeitossa hyödynnettävän maa-ainesjätteen haitta-ainepitoisuuksien on oltava hakemuksessa esitetystä alle VNA:ssa 214/2007 säädettyjen alemmien ohjearvojen.

Pintakerroksen alaosassa hyödynnettävän maa-ainesjätteen epäorgaanisten haitta-aineiden pitoisuuksien on oltava alle VNA:ssa 214/2007 säädettyjen alemmien ohjearvojen ja liukoisuuksien pysyvän jätteen kaltaiset sekä helposti haihtuvien ja maaperässä helposti kulkeutuvien orgaanisten haitta-aineiden alle VNA:ssa 214/2007 säädettyjen kynnysarvojen ja muiden orgaanisten haitta-aineiden alle alemmien ohjearvojen. Pintakerroksen kasvukerroksessa saa hyödyntää pilaantumattomaa maa-ainesta ja puujätettä, jonka haitta-ainepitoisuus on alle ns. alemman ohjearvon.

Maa-ainesten on oltava maalajiltaan ja muilta kyseisessä käyttökohteessa tarpeellisilta teknisiltä ominaisuuksiltaan maarakentamiseen soveltuvia. Hyödynnettävä maa-aines ei saa sisältää merkittävää määrää jätettä eikä muita materiaaleja. Merkityksetön määrä on määritettävä ja määrän arviointimenettelystä on laadittava suunnitelma. Suunnitelma on liitettävä määräyksen 34 käyttötarkkailuun.

Tarkkailu

Käyttötarkkailu

27. Jätetäyttöalueen sisäisen veden pinnan tason mittaus ja näytteenotto on tehtävä vähintään päätöksen liitteen 2 tarkkailusuunnitelman mukaisesti seuraavasti täydennettynä:

Kaatopaikan aiemmin pintarakennetulla alueella on oltava vähintään yksi jätetäytön sisäisen veden putki ja tämän päätöksen mukaisella suljettavalla alueella vähintään kolme sisäisen veden putkea.

Sisäisen veden putkien siiviläosuuden on katettava koko jätetäytön osuus. Olemassa olevat putket on uusittava, jos putkien siiviläosuus sijaitsee jätetäytön alapuolella tai jos siiviläosuus kattaa puutteellisesti jätetäytön osuuden.

Vedenpinnan mittaukset on tehtävä ainakin kahdesti vuodessa, kuten keväällä ja syksyllä.

Jos jätetäytön sisäisen veden pinnan taso on edustavasta putkesta mitattuna korkea, on laadittava teknis-taloudellinen selvitys jätetäytön sisäisen veden pinnan tason alentamismenetelmistä ja alentamisen vaikutuksesta jätetäytön sisäiseen tilaan ja pohjavesikuormitukseen. Selvitykseen on liitettävä tarvittaessa suunnitelma sisäisen veden alentamismenetelmästä ja poistoveden hallinnasta. Selvitys on liitettävä määräyksen 22 rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelman liitteeksi.

Pintarakennetun kaatopaikan lysimetrikaivoista L1, L2 ja L3 on otettava vesinäytteet keväällä ja syksyllä vuonna 2022, jos kaivoista on saatavissa edustavat vesinäytteet. Näytteistä on tutkittava ”Loppuraportti. Pintarakenteiden kehittäminen Teutarin vanhan kaatopaikan alueella. Salvor Oy. 8.12.2008” -raportista tämän päätöksen kertoelmaosaan kirjattujen analysoitujen parametrien lisäksi ainakin yleiset ominaisuudet, kuten sähkönjohtavuus, pH, väri ja sameus, ja kokonaistypen, kokonaisfosforin, alumiinin, bariumin, molybdeenin, vanadiinin, fluoridin, kloridin ja sulfaatin pitoisuudet. Metallit on analysoitava liukoisine ja kokonaispitoisuuksina. Tarkkailutulokset ja selvitys jatkotarkkailutarpeesta on toimitettava valvontaviranomaisille kolmen kuukauden kuluessa viimeisimpien näytteenottotulosten valmistumisesta.

Vaikutustarkkailu

33. Talousvesikaivojen vesinäytteenotto on tehtävä vähintään päätöksen liitteen 2 tarkkailusuunnitelman mukaisesti seuraavasti täydennettynä: Ennen kaatopaikan kunnostustyön aloittamista näytteenotto on tehtävä vähintään ”Teutarin entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen vesien tarkkailuohjelma. Päivitys 31.10.2017” mukaisesti.

Kunnostustyön aloittamisen jälkeen näytteenotto on tehtävä vähintään kahdesti vuodessa, kuten keväällä ja syksyllä.

Vesinäytteistä on tutkittava myös suolistoperäiset enterokokit ja E.coli. Kaivoista K6 ja K8 bakteerit on tutkittava jokaisella näytteenotokerralla ja kaivosta K8 kahdesti vuodessa kolmen vuoden välein, alkaen vuodesta 2021.

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Aluehallintoviraston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava jätetäytön sisäisen veden, kaatopaikkaveden, pinta- ja pohjaveden tarkkailun osalta.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Hakemus koskee ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaista kaatopaikan kunnostamista ja maa-ainesten ja jätteen hyödyntämistä kaatopaikan muotoilussa, esipeitossa ja pintarakenteessa sekä jätevesien johtamista ojaan.

Hakemuksesta saadun käsityksen mukaan lupaa on haettu jätevesien johtamiselle kaatopaikan pohjoispuoleiseen ojaan.

- - -

Vesien johtaminen toisen alueella -asian hylkääminen

Jätelain 5 §:n kohdassa 13) jätevedellä tarkoitetaan sellaista käytöstä poistettua vettä, pilaantuneelta alueelta johdettavaa vettä tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettavaa vettä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Hallituksen esityksen 214/2013 mukaan jäteveden määritelmästä on kytketty pois johdettavasta vedestä aiheutuva pilaantumisen vaara. Määritelmä kattaisi myös tietyiltä alueelta johdettavat hulevedet ja suotovedet silloin, kun niistä voisi aiheutua ympäristön pilaantumista. Tässä kohteessa ojaan johdettaisiin kaatopaikkavesiä.

”Teutarin entinen kompostointialue ja kaatopaikka. Yhteenveto vedenlaadun kehityksestä vuosina 1990–2015. Tutkimusraportti 589/2016.” mukaan Teutarin suljetun kaatopaikka- ja kompostointialueen purkuvesien laatu on parantunut asteittain ensin kaatopaikan sulkemisen ja edelleen kompostointitoiminnan päättymisen jälkeen. Laskeutusaltaasta lähtevä vesi on edelleen monien laatuominaisuuksien osalta selvästi likaista. Pohjoiseen ja etelään virtaavissa purkupuroissa on nähtävissä likaantumisen vaikutuksia esimerkiksi alkaliteetissa, pH:ssa, sähkönjohtavuudessa, typpipitoisuudessa ja kromipitoisuudessa. Suunnilleen luonnonvesien tasolle puroissa on päästy esimerkiksi biologisen ja kemiallisen hapenkulutuksen, veden värin, kokonaisfosforin, mangaanin ja raudan osalta. ”Teutarin entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen vesien tarkkailu vuonna 2018. LUVY. Raportti 799/2019” mukaan Teutarin entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen pohjoispuolen laskeutusaltaihin kertyvän veden laatu on parantunut kaatopaikka- ja kompostointitoiminnan loppumisen jälkeen selvästi, mutta ilmentää edelleen kaatopaikan jätetäytön ja kompostointitoiminnan vaikutuksia; mm. veden biologinen hapenkulutus, alkaliteetti, sähkönjohtavuus ja typpipitoisuudet osoittavat selvää kuormitusta. Vedessä todettiin fenolisiin

yhdisteisiin kuuluvaa bisfenoli-A:ta. Keväällä ympäristölaatu­normit ylittyivät kadmiumin ja nikkelin osalta. Metallit määritettiin kokonaispitoisuuksina. Aluehallintovirasto toteaa, että ojaan johdettu vesi on hakemukseen liitettyjen näytteenottotulosten ja edellä kuvatun perusteella jätelain 5 §:n tarkoittamaa jätevettä.

Ympäristönsuojelulain 68 §:ssä säädetään oikeudesta jäteveden johtamiseen toisen alueella. Hallituksen esityksen 277/2009 mukaan ympäristönsuojelulain 68 § ei koskisi varsinaista ympäristöllistä harkintaa, vaan kyse olisi oikeuden tai käyttöoikeuden myöntämisestä osittain kiinteistönmuodostamislainsäädännön rasiteoikeuden tapaisesti. Edellytyksenä oikeuden myöntämiseen olisi, ettei jäteveden johtamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille ja muille ojittajille tai jätevettä johtaville. Jäteveden johtamiseen avo-ojassa tai norossa ei saa myöntää oikeutta, jos oja tai noro on tontin, rakennuspaikan, uimarannan tai muun vastaavan erityiseen käyttöön otetun alueen välittömässä läheisyydessä.

Hakemustietojen mukaan kaatopaikkavesi johdetaan kaatopaikan pohjoispuoliseen ojaan. Oja sijaitsee Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista annetun ympäristöministeriön asetuksen (333/2021) nojalla perustetulla Pytbergin luonnonsuojelualueella. Asetuksen 3 §:n nojalla, poiketen siitä, mitä 1 momentissa tarkoitetuissa rauhoitussäännöksissä säädetään, sallittua on ojien ylläpito ja kunnostus luonnonsuojelualueen ulkopuolisten alueiden välttämättömiä kuivatustarpeita varten. Aluehallintovirasto toteaa, että kaatopaikkavesien johtamisessa ei ole kyse 3 §:n tarkoittamasta kuivatusvesistä eikä asetuksen 333/2021 poikkeus koske tätä lupa-asiaa.

Aluehallintovirasto toteaa yhteenvetona, että Pytbergin luonnonsuojelualue on ympäristönsuojelulain 68 §:ssä tarkoitettu muu erityisen käyttöön otettu alue. Alueelle ei siten saa myöntää oikeutta jätevesien johtamiseen.

Kaatopaikan kunnostaminen

- - -

Kaatopaikalle rakennettavat tiiviit pintarakenteet vähentävät oleellisesti jätetäyttöön suotautuvan veden määrää. Kaatopaikasta pinta- ja pohjaveteen kohdistuvan kuormituksen voidaan arvioida siten vähenevän. Tässä päätöksessä on annettu määräyksiä muun muassa jätetäytön sisäisen veden tasoon liittyvien epäselvien tietojen tarkentamisesta ja selvittää tarvittaessa mahdollisuus alentaa jätetäytön sisäisen veden tasoa. Jätetäytön sisäisen veden hallinnalla voidaan ennalta arvioiden vähentää pohjavesikuormitusta. Lisäksi on annettu määräyksiä pohjaveden pilaantumisen laajuuden ja pohjaveden puhdistamismahdollisuuden selvittämisestä. Lisäksi eräät kaatopaikkaveden hallintaa koskevat määräykset saattavat osaltaan vähentää kuormitusta pohjaveteen. Päätös sisältää määräykset pohjaveden ja talousvesikaivojen veden laadun tarkkailusta.

Kaatopaikkaveden johtamisrakenteiden kunto kaatopaikalla on heikko eikä kaatopaikasta pintaveteen kohdistuvaa kuormitusta siten voida arvioida kuin suuntaa antavasti. Tässä päätöksessä ojaan johdettavalle vedelle on määrätty tilapäiset veden laadun raja-arvot eräille aineille. Päätös sisältää määräykset ojaan purettavan kaatopaikkaveden ja ojaveden laadun tarkkailusta. Määräyksistä ilmenevästi pintaveden laatua seurataan tiheystyly kolmen vuoden ajan pintarakenteiden valmistuttua. Tarkkailutulosten perusteella arvioidaan tarve antaa tarkentavia määräyksiä ojaan johdettavan veden laadulle.

Tämän päätöksen määräyksen kuusi perusteluista ilmenevästi tämän päätöksen määräysten mukainen kaatopaikkakaasun hallinta sisältää myös jo pintarakennetun kaatopaikka-alueen. Päätöksessä on muun muassa määräys selvittää jo rakennettujen haitallisia aineita sisältävän pintarakenteen mahdollinen kuormitus pintaveteen määräaikaikaisella tarkkailulla. Lisäksi päätös sisältää määräyksen selvittää näytteenotolla jo rakennettujen haitallisia aineita sisältävän pintarakenteen kuormitus jätetäyttöön ja siten osaltaan pohjarakenteettoman kaatopaikan pohjaveteen. Siten tässä päätöksessä tulee otetuksi huomioon koko kaatopaikan kuormitus.

Kaatopaikan pohjois- ja lounaispuolilla sijaitsee erityisiä luonnonolosuhteita, joiden suojeluperusteena ovat luonnonarvot eivät saa ympäristönsuojelulain 49 §:n kohdan 4 nojalla huonontua. Päätös sisältää määräyksiä suojelualueiden erityisestä huomioimisesta kunnostuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Ennalta arvioiden kaatopaikan välittömässä läheisyydessä sijaitsevien suojelualueiden luontoarvojen huonontumiseen kohdistuvat riskit voidaan estää tämän päätöksen määräysten mukaisilla toimilla.

Kaatopaikan kunnostamisen lisäksi jätetäyttöalueella hyödynnetään tästä päätöksestä tarkemmin ilmeneviä jätteitä ja maa-aineksia. Hyödynnettäviä materiaaleja varastoidaan ja seulotaan kaatopaikalla. Päätöksessä on annettu määräyksiä muun muassa hyödynnettävien jätteiden varastoinnista, varastoitavien materiaalien enimmäismäärästä, ympäristökelpoisuusvaatimuksista ja vesien hallinnasta sekä tarkkailusta.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 1

Kaatopaikan kunnostus on hyväksytty pääosin ja jätteen hyödyntäminen kaatopaikkarakentamisessa osin hakemuksessa esitetysti. Aluehallintovirasto viittaa ”Ratkaisun perustelut” -osiossa ja kunnostamista ja jätteen hyödyntämistä koskevien määräysten yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Sjöbackan pähkinäpensaslehto sijaitsee hakemustietojen mukaan lähimmillään noin 30–40 metrin etäisyydellä kaatopaikasta. Karttatarkastelun perusteella lähin pähkinäpensaslehdon alue sijoittuu kaatopaikan lounaispuolelle ja rajautuu pieneltä osin kaatopaikan tulotiehen tien eteläpuolelta.

Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista annetulla ympäristöministeriön asetuksella (333/2021) kaatopaikan pohjoispuolelle on perustettu Pytbergin luonnonsuojelualue. Asetuksen 3 §:ssä mukaan luonnonsuojelualueisiin sovellettavista rauhoitussäännöksistä säädetään luonnonsuojelulain 17 a §:ssä. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa tarkoitetuissa rauhoitussäännöksissä säädetään, sallittua on: 1) ojien ylläpito ja kunnostus luonnonsuojelualueen ulkopuolisten alueiden välttämättömiä kuivatustarpeita varten. Asetus tuli voimaan 13.5.2021. Hakemuksen liitteenä olevan asemapiirustuksen JHF, työnro 1510036766, 7.2.2009 mukaan rakennetun pintarakenteen reuna rajautuu osin luonnonsuojelualueen kiinteistörajaan.

Hakemustietojen mukaan kesällä 2017 Teutarin kaatopaikan laella todettiin erittäin uhanalaista suoneidonvaippaa (*Epipactis palustris*) ja äärimmäisen uhanalaista baltiankämmeekkää (*Dactylorhiza majalis subsp. baltica*), jotka ovat rauhoitettuja koko Suomessa.

Edellä esitetyn perusteella kaatopaikan kunnostussuunnitelmaan on tarpeen liittää suunnitelma toimista, joilla estetään kunnostustoimien ulottuminen suojelualueille ja turvataan suojelualueiden perusteena olevat luontoarvot ja uhanalaisten kasvien suojelu.

Kaatopaikan kunnostuksen toiminta-aika on hyväksytty hakemuksessa esitetysti. Ennalta arvioiden tavanomaiseen maanrakennustyöhön rinnastettavasta koneellisesta työstä ei alueen maastonmuodot huomioon ottaen aiheudu lähimmälle asutukselle eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Seulontatoiminnan toiminta-aikaa iltaisin ja viikonloppuna on tarpeen rajata määräyksestä ilmenevästi, sillä seulonnasta aiheutuvaa meluhaittaa lähimmälle asutukselle ei ennalta arvioiden ole täydellä varmuudella poissuljettavissa ainakaan lämpimänä vuodenaikana, jolloin oleskellaan piha-alueella. Yleisellä juhlapäivällä tarkoitetaan uudenvuodenpäivää, loppiaista, pitkäperjantaita, 1. ja 2. pääsisäispäivää, vappua, helatorstaita, helluntaipäivää, juhannusaattoja, juhannuspäivää, pyhäinpäivää, itsenäisyyspäivää, jouluaattoja, 1. ja 2. joulupäivää sekä uudenvuodenaattoja.

- - -

Lupamääräys 3

Melutasoa koskeva määräys on annettu melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ohjeiden mukaisena. Ennalta arvioiden toiminnan meluhaitat ovat vähäiset. Meluhaitta on arvioitavissa työtapatarkkailulla ja estettävissä työmaan käytännön järjestelyillä. Melutason mittaamista lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ei hakemustietojen perusteella ole katsottu tarpeelliseksi.

Lupamääräykset 8–11

Kaatopaikan ympärysojilla tarkoitetaan hakemuksessa esitetyn kaltaisia tai muita tarkoitukseen soveltuvia ojia, joilla kerätään kaatopaikka-alueelta

purkautuvia pintavesiä ja kuivatuskerroksen vesiä. Pintarakennetun kaatopaikka-alueen kuivatus- ja pintakerroksen hallittu kerääminen ja johtaminen on tarpeen, sillä pintarakenteissa on käytetty pilaantuneita maa-aineksia ja jätteitä.

Ympäristönsuojelulain 5 §:n kohtaan 13 on kirjattu jäteveden määritelmä. Hakemuksessa esitettyjen tarkkailutietojen perusteella Teutarin kaatopaikan kaatopaikkavesi on määritelmän kaltaista jätevettä. Kaatopaikkavedellä tarkoitetaan hakemuksen mukaisilla rakenneratkaisuilla kaatopaikan pohjoisosasta kerättävää jätetäytöstä suotautuvaa vettä ja tarvittaessa muulta osalta kerättävää tai muutoin purettavaa jätetäytöstä suotautuvaa vettä. Lisäksi kaatopaikalla voi syntyä ympäristönsuojelulain 5 §:n kohdan 13 tarkoittamaa jätevedeksi luokiteltavaa kuormitteista vettä pilaantuneen maa-aineksen ja jätteen varastointi- ja käsittelytoiminnasta sekä kaatopaikan kunnostamistoimista. Kaatopaikkavedellä ja muulla jätevedellä ei tarkoiteta ympärysojan vesiä, jos ojan veden on osoitettu olevan puhdasta ja siten pintaveden pilaantumisriskiä aiheuttamatonta. Pilaantumisriskiä voi aiheuttaa muun muassa kiintoaine, ravinteet ja haitta-aineet.

Jätteen varasto- ja käsittelyalueen hulevesi on olettavasti kuormitteista ja se on tarpeen kerätä ja johtaa hallitusti tasausaltaisiin. Lisäksi kaatopaikan kunnostustyön aikana ei ole poissuljettua jätevedeksi luokitellun kuormitteisen veden syntyminen. Siten kaikki kaatopaikan kunnostuksen yhteydessä syntyvä kuormitteinen vesi on tarpeen käsitellä hallitusti.

Hakemuksessa esitetty kuormitteisen veden viivytys- ja kiintoaineen erottaminen allasrakenteella on hyväksytty pääosin esitetysti. Kaatopaikan pohjoispuolella olemassa oleva täytön alle jäävä allas on tarpeen korvata muulla tarkoitukseen soveltuvalla kiintoaineen erotusjärjestelmällä. Ennalta arvioiden luiskan rakentamisesta ja muusta kunnostustyöstä voi aiheutua pintavesiojaan kiintoainekuormitusta ja siten alueella on tarpeen olla kiintoaineen kulkeutumista rajoittava järjestelmä.

Kaatopaikan kunnostamisessa hyödynnetään betonijätettä ja pilaantunutta maa-ainesta. Siten ei ole poissuljettu, että kiintoaineen ja ravinteiden lisäksi toiminnasta voisi aiheutua haitta-ainepäästö pintavesiojaan. Kunnostustyön aikana on tarpeen varautua tehostamaan hule- ja suotovesien käsittelyä tarkoitukseen soveltuvalla menetelmällä, jotta toiminnasta ei aiheudu toisen alueella sijaitsevan purkuojan pilaantumista eikä riskiä ympäristölaatu normien ylittymisestä vesistössä.

Lupaneuvottelumuistioon, päivätty 21.12.2020, liitettyjen kuvien mukaan kaatopaikan eteläpuolelle kertyy kaatopaikkavettä. Koska hakemustietojen perusteella pohjavesi on pilaantunut ja pintavedessä on todettu kaatopaikasta peräisin olevaa kuormitusta kaatopaikan eteläpuolella, on tarpeen järjestää jätetäytöstä purkautuvan kaatopaikkaveden hallinta siten, että luiskatäytön alle purkautuva kaatopaikkavesi ei aiheuta pohjaveden lisäpilaantumista eikä kaatopaikkavesi purkaudu hallitsemattomasti kaatopaikan pintarakenteiden alta maastoon. Lisäksi kaatopaikkaveden hallitsematon purkautuminen saattaisi aiheuttaa kaatopaikkakiinteistön ulkopuolisella kiinteistöllä

ympäristönsuojelulain 16 §:ssä tarkoitetun maaperän pilaamiskiellon vastaisen seurauksen. Aluehallintovirasto viittaa pohjaveden pilaantumisen osalta myös määräyksen 31 perusteluihin ja hakemuksessa esitettyihin kaatopaikan sisäisen veden ja pintaveden laadun tutkimustietoihin.

Kaatopaikan pohjoisosassa kaatopaikkaveden kerääminen salaojituksella on hyväksytty hakemuksessa esitetysti. Jos kunnostustyön aikana havaitaan kaatopaikkaveden purkautumista muualta ympäristöön, on purkualueille järjestettävä tarkoituksenmukainen järjestelmä kaatopaikkaveden keräämiseksi ja johtamiseksi hallitusti.

Kaatopaikan ympärysojien puhtaat vedet saa johtaa hallitusti maastoon, kuten etelä- ja pohjoispuolisiin ojiin. Hallitulla johtamisella tarkoitetaan muun muassa vesien purkautumisen järjestämistä siten, että purkualueelle ei aiheudu liettymistä eikä vettymistä tai muuta haittaa. Pintarakenteen luiskien on tarpeen olla rakennettu siten, että ne toimivat pitkäaikaisesti suunnitellun käyttötarkoituksen mukaisesti.

Tässä päätöksessä ei ole myönnetty oikeutta johtaa jätevesiä kaatopaikan pohjoispuoleisella luonnonsuojelualueella sijaitsevaan purkuojaan. Yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tämän päätöksen Ratkaisun perustelut -osiossa. Koska ympäristönsuojelulain 68 §:n tarkoitettua oikeutta jäteveden johtamiseen kaatopaikan pohjoispuolella toisen maalla olevaan ojaan ei ole mahdollista myöntää, on vedet johdettava luvan saajan hallinnassa olevalle alueelle. Jos tämä ei ole mahdollista, luvan saajan on muulla tavoin hankittava oikeus jätevesien johtamiseen toisen maalla olevaan ojaan.

Hakemukseen kertoelmaosaan kirjattujen tarkkailutulosten perusteella pintarakennetun kaatopaikan kuivatuskerroksen vesi on luokiteltavissa jätevedeksi. Viimeisimmät tulokset ovat vuodelta 2008. Hakemustietojen perusteella pintarakennetun kaatopaikan kuivatuskerroksen veden kulkeutuminen kaatopaikan eteläpuolelle ei ole täysin poissuljettu. Koska pintarakennetun kaatopaikan vesien johtaminen ei tätä lupa-asiaa käsiteltäessä ole tarkoin tiedossa, ja koska lupaneuvottelumuiston, saapunut 25.1.2021, kuvien mukaan ojasta ei ole saatavissa edustavaa näytettä, ei kaatopaikalta eteläpuoliseen ojan purettavasta veden jätevesiluonnetta ole mahdollista arvioida. Siten määrittely tehdään tarkkailutulosten perusteella. Jätevedeksi luokiteltavan veden eteläpuoliseen ojaan johtamiselle haetaan lupaa määräyksestä ilmenevästi.

Kaatopaikan pohjoispuolinen alue rajoittuu luonnonsuojelualueeseen. Siten on tarkoituksenmukaisin järjestelyin välttämätöntä varmistaa suojelualueella virtaavan ojan vesitaseen säilyminen pitkäaikaisesti sellaisena, että suojelun perusteena olevat luontoarvot ei missään vaiheessa heikkene. Vesienhallinnasta on tarpeen laatia yksityiskohtainen suunnitelma ja toimittaa suunnitelma valvontaviranomaisen lisäksi suojelualueen omistajalle.

Hakemuksessa esitetyt ojiin johdettavien vesien kokonaisfosforipitoisuuden ja kiintoaineen raja-arvo on hyväksytty hakemuksessa esitetysti. Tässä päätöksessä raja-arvot koskevat kaatopaikka-alueelta etelä- ja pohjoispuolisiin

ojiin purettavaa vettä. Tarkkailumääräyksistä ilmenevästi vesinäytteet on tarkoituksenmukaisinta ottaa asianmukaisina kokoomänäytteinä. Tällöin raja-arvo tulisi noudatettavaksi vuorokausikeskiarvona. Kertänäytteenä toteutetussa tarkkailussa raja-arvon saavuttaminen voidaan hyväksyä hakemuksen täydennyksessä 19.4.2021 esitetysti vuosikeskiarvona. Ratkaisun taustamateriaalina on käytetty ”Jätevesiin liittyvien lyhyen aikavälin päästöraja-arvojen soveltaminen ympäristöluissa (YM/YSO 5.11.2018)” - julkaisua. Julkaisun suosituksen mukaan vuorokausikeskiarvona annettua päästörajaa katsotaan noudatetun, kun kalenterivuoden aikana vähintään 80 % normaalien toimintaolosuhteiden vuorokausinäytteistä alittaa raja-arvon, eikä yksittäinen näyte ylitä raja-arvoa yli 100 %:lla.

Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) 4 §:ssä ja liitteen 1 A) kohdassa on lueteltu aineet, joita ei saa päästää pintavesiin.

Tässä päätöksessä on määrätty tehtäväksi vesien päästötarkkailu tehostetusti kolmen vuoden ajan kaatopaikan pintarakenteiden valmistumisesta lukien. Ennalta arvioiden kolmen vuoden määräaikaisen tarkkailun jälkeen kaatopaikkaveden laatu on riittävästi selvitetty siten, että on mahdollista määrittää tarvittaessa yksilöidymät raja-arvot ojaan johdettavan kaatopaikkaveden laadulle ja kuormitukselle. Lisäksi tarkkailutulosten perusteella arvioidaan tarve esikäsitellä kaatopaikkavesi ennen ojaan purkamista. Tehostetun tarkkailun tulosten perusteella aluehallintovirasto antaa tarvittaessa täydentäviä määräyksiä ojaan johdettavan veden laadun raja-arvoista, kuormituksesta, puhdistamisesta ja tarkkailusta.

Määräykset 14 ja 15

Kaatopaikan kunnostamisessa hyödynnettävien maa-ainesten ja jätteiden varastointi- ja käsittelytoiminta on hyväksytty pääosin hakemuksessa esitetysti.

Hakemuksen täydennyksessä 5.8.2021 esitetään kerralla varastoitavan kaatopaikan kunnostuksessa hyödynnettävän materiaalin enimmäismääräksi 100 000 m³. Varastoalueen pinta-ala on noin 2,5 hehtaaria. Aluehallintovirasto toteaa, että määrä tarkoittaisi neljä metriä korkeaa varastoaumaa koko alueelle. Ennalta arvioiden määrän mahtuminen alueelle siten, että erilaiset ja laadultaan erilaiset materiaalit olisivat varastoitavissa erillään ja siten, että työkoneilla on riittävästi työskentelytilaa, ei olisi täydellä varmuudella järjestettävissä. Siten tässä päätöksessä kerralla varastoitavien materiaalien määrä on puolitettu. Pilaantuneen maa-aineksen kertavarastomäärä on tarpeen rajata viidesosaan kerralla varastoitavan materiaalin kokonaismäärästä, kun otetaan huomioon määräyksen 16 perusteluissa pilaantuneista maa-aineksista esitetty.

Annetuilla määräyksillä varmistetaan, että varastoitavista materiaaleista ja varastointitoiminnasta ei aiheudu ympäristöriskiä. Koska kaatopaikalla varastoidaan pilaantunutta maa-ainesta ja jätteeksi luokiteltavaa hyödynnettävää materiaalia, on varastoalue tarpeen rajata tarkoitukseen

soveltuvasti. Varastoalueen käyttötarkoituksesta tiedottamiselle varoitetaan varastoitavan maa-aineksen ja jätteen ominaisuuksista.

Jätelaissa ja jätteistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa ei ole tarkemmin säädetty jätteiden enimmäisvarastointiajoista. Kaatopaikka-asetuksen 3 §:ssä säädetään muun muassa kaatopaikkana pidettävistä alueista, jotka määräytyvät jätteen varastointiajan perusteella. Enimmäisvarastointiaikaa koskevalla määräyksellä erotetaan toisistaan varastoinniksi luokiteltava toiminta kaatopaikkatoiminnasta. Kaatopaikkana ei pidetä alle kolmen vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsitteilyä eikä alle yhden vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen loppukäsittelyä.

- - -

Määräys 16

- - -

Aluehallintovirasto toteaa, että Teutarin kaatopaikalla ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa jätteen loppusijoitustoiminnalle. Haitta-aineiden kokonaispitoisuuksien ja liukoisuuksien raja-arvot eivät siten voi yksinomaan perustua kaatopaikkakelpoisuuteen. Raja-arvojen asettamisessa on tarpeen ottaa huomioon kaatopaikasta aiheutunut ympäristön pilaantuminen. Syanidin, POP-aineiden ja orgaanisten haitta-aineiden raja-arvojen on tarpeen olla niiden luonteen, kuten kulkeutuvuuden, pysyvyyden tai muun vastaavan tekijän, vuoksi asetuksen 214/2007 ns. alemman ohjearvon tasolla. Mineraaliöljyn pitoisuus vastaa kaatopaikka-asetuksen pysyvän jätteen raja-arvoa. Tässä päätöksessä epäorgaanisten haitta-aineiden liukoisuudet on pääosin hyväksytty viidesosana hakemuksessa esitetystä tavanomaisen jätteen kaatopaikkakelpoisuusraja-arvoista. Epäorgaanisista aineista elohopea ja kadmium on arvioitu ominaisuuksiensa ja ns. vesipuitelirektiivin prioriteettilistan perusteella erityisiksi aineiksi. Siten niiden päästö ympäristöön on erityisesti rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Elohopean ja kadmiumin liukoisuuksille on siten asetettu vastaavan tasoiset raja-arvot kuin asetuksessa 843/2017. Ympäristönsuojelulain 20 §:n varovaisuus- ja huolellisuuseriaatteen mukaisesti muille aineille liukoisuuksien raja-arvoa viidesosa tavanomaisen jätteen kaatopaikkakelpoisuudesta voidaan ennalta arvioiden pitää riittävänä kyseisenkaltaisissa olosuhteissa. - - -

Määräys 27

Kaatopaikan sisäisen veden tarkkailu on osittain hyväksytty osin hakemuksessa esitetysti.

Hakemuksen täydennyksen, 30.3.2020 pituusleikkauksen A - A mukaan jätetäytön sisäisen veden putkien Np4, Np5 ja Np6 siivilät on asennettu jätetäytön alapuoliseen pohjamaahan. Siivilän Np4 vieressä on merkintä +54,69 ja jätetäytön pinnan taso +71,02. Siivilän Np5 vieressä on merkintä +56,26 ja jätetäytön pinnan taso +64,59. Siivilän Np6 vieressä on merkintä +56,60 ja jätetäytön pinnan taso on +64,75. Karttamerkintöjen mukaan

siiviläosa sijaitsee arvioitun alkuperäisen maanpinnan alapuolella. Putket vesinäytteet kuvaisivat siten jätetäytön alapuolisen pohjaveden tilaa.

”Kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito. Ympäristöhallinnon ohjeita 1 | 2008” mukaan kaatopaikkapenkereeseen asennetaan vähintään kolme näytteenottoputkea. Siiviläosien on kuitenkin ulotuttava kovasta pohjasta aina metrin päähän kaatopaikkapenkereen pinnasta, jotta putkien avulla voidaan tutkia myös kaasunmuodostusta. Putket on sijoitettava siten, että ne muodostavat kolmioverkon, jonka avulla voidaan arvioida kaatopaikkaveden käyttäytymistä. Yksi havaintoputkista tulee pyrkiä sijoittamaan kovan pohjan syvimpään pisteeseen.

Aluehallintovirasto viittaa edellä esitettyyn ja toteaa, että jätetäytön sisäisen veden tarkkailuputkien siivilän tulisi olla koko jätetäytön osuudella eikä putken siiviläosan tulisi olla asennettuna maaperään. Määräyksessä putken siiviläosan ulottamisessa koko jätetäytön osuudelle on oletuksena, että jätetäyttö on riittävästi peitetty ja putken siiviläosa putken yläpäässä on asennettu siten, että pinnan kautta tuleva ilmavirtaus on merkityksetön. Jos leikkauskuvaan merkityt tiedot siivilän sijainnista ovat paikkansa pitäviä, on sisäisen veden putket tarpeen uusien asentamalla siiviläosat jätetäyttöön ja saattaa tarkkailu vastaamaan yleisen käytännön mukaisuutta.

Kaatopaikan pituus on noin 400 metriä ja leveys enimmillään noin 140 metriä. Tarkkailusuunnitelmaan sisällytetyt kaksi kaatopaikan sisäisen veden putkea sijoittuvat kaatopaikan pohjoisosaan arviolta 100 metrin etäisyydelle toisistaan. Lisäksi esitetään asennettavaksi uusi jätetäytön sisäisen veden tarkkailuputki kaatopaikan eteläosaan. Tässä päätöksessä on arvioitu tarpeelliseksi pitkän muodon vuoksi tarpeen asentaa pintarakennettavalle kaatopaikkaosalle yhteensä kolme putkea, joista yksi olisi tarkoitus sijoittaa kaatopaikan keskiosaan. Tällöin sisäisen veden pinnantasoli edustavasti saatavissa selville koko jätetäytön alueelta.

Tässä päätöksessä kahdesti vuodessa tehtävää tarkkailua on täsmennetty tehtäväksi esimerkinomaisesti keväällä ja syksyllä. Jätetäytön sisäisen veden laadun tarkkailu on hyväksytty tehtäväksi määräaikaisena kahden vuoden ajan pintarakenteiden valmistumisesta. Jätetäytön sisäisen veden pinnan tasojen mittauksia puolestaan on tehtävä toistaiseksi kahdesti vuodessa. Valvontaviranomainen arvioi säännöllisessä valvonnassaan tarvittaessa pinnan tasojen mittaustiheyden muutostarpeen.

”Kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito. Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2008. Suomen ympäristökeskus.” -julkaisun mukaan jätepenkereen sisäinen vesi on yleensä korkealla, mikä lisää pohjavesikuormitusta (Ettala ja Rossi 1996). Sisäisen vesipinnan laskua on syytä harkita tapauskohtaisesti vanhojen kaatopaikkojen jätepenkereitä kunnostettaessa. Kaatopaikan sisäisen vesipinnan lasku voidaan tarvittaessa toteuttaa suuntaporausta käyttäen tai muiden ojitus- ja pumppausjärjestelyiden avulla. Koska Teutarin kaatopaikasta on aiheutunut pohjaveden pilaantuminen ja koska hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaan jätetäytön sisäisen veden pinnan taso on korkealla, on tarpeen laatia selvitys ja suunnitelma mahdollisuudesta alentaa jätetäytön sisäisen

veden pinnan tasoa. Selvitys ja suunnitelma tulisi laadittavaksi, jos sisäisen veden edustavien putkien pinnan tasomittaukset osoittavat veden pinnan olevan jätetäytössä merkittävän korkea.

Tämän päätöksen kertoelmaosaan kirjattujen koeluonteisen pintarakenteen lysimetrien näytteenottotuloksia voidaan käyttää osaltaan kaatopaikan kokonaisympäristökuormituksen arviointiin. Kun otetaan huomioon lysimetrien vesinäytteiden tulokset ja kaatopaikan eteläpuolella todettu pohjaveden pilaantuminen, on vesinäytteet tarpeen ottaa ainakin kahdesti mahdollisesti alueella vielä olevista edustavaan näytteenottoon soveltuvista lysimetreistä. Tulosten perusteella arvioidaan pintarakenteesta aiheutuva haitta-ainekuormitus jätetäyttöön ja voiko kuormituksesta aiheutuva riski pohjaveden lisäpilaantumisella ja jatkotarkkailutarve.

Määräys 33

Tällä päätöksellä korvataan ympäristöluvassa Nro No YS 963, 29.6.2006 (Dnro UUS-2004-Y-840-121) määrätty talousvesitarkkailu.

Aluehallintovirasto pitää tarkoituksenmukaisena, kuten Lohjan vetovoimalautakunnan lupajaosto lupa-asiasta (ESA VI/33274/2020) antamassaan lausunnossaan, että ennen kaatopaikan kunnostamisen aloittamista tarkkailu toteutetaan tällä hetkellä voimassa olevan tarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Päätöksen liitteen tarkkailusuunnitelmassa ei ole esitetty tarkkailutiheyttä. Lausunnoista, mielipiteistä ja muistutuksista annetussa vastineessa pohjavesitarkkailun näytteenotto esitetään tehtäväksi kaksi kertaa vuodessa. Tässä päätöksessä näytteenottotiheys on sama kuin olemassa olevassa tarkkailusuunnitelmassa, Teutarin entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen vesien tarkkailuohjelma. Päivitys 31.10.2017.

Lausunnoista annetussa vastineessa bakteerit estetään tutkittavaksi kahden ensimmäisen vuoden aikana pintarakenteiden valmistumisen jälkeen. Tässä päätöksessä bakteerien analysointi on lisätty suunnitelmaan vastaavanlaisena kuin olemassa olevassa suunnitelmassa. Kun otetaan huomioon hakemusaineistoon liitetty tarkkailutulokset, on bakteerien analysointi tarpeen säilyttää voimassa olevan suunnitelman mukaisena toistaiseksi. Valvontaviranomainen arvioi osana toiminnan valvontaa tarkkailun tarpeellisuuden näytteenottotulosten perusteella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Lohjan kaupunki on vaatinut, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan siltä osin kuin sillä on hylätty hakemus jätevesien johtamiseksi ympäristönsuojelulain 68 §:n mukaisesti toisen alueelle ja ohjearvojen väliin sijoittuvan määrän PCDD/F-yhdisteitä sisältävän puujättemateriaalin hyödyntämiseksi pintakerroksessa, ja hakemus hyväksytään mainituilta osin muuttaen lupamääräyksiä 11 ja 16. Aluehallintoviraston päätöstä on lisäksi muutettava seuraavasti:

Lupamääräyksessä 3 tulee sallia luonnonsuojelualuetta koskevan 45 dB:n ohjearvon ajoittaiset ylitykset kaatopaikan pohjoisosassa tapahtuvan kunnostamiseen liittyvän työskentelyn aikana.

Lupamääräyksessä 14 asetettujen maa-ainesten ja jätteiden enimmäisvarastointimäärien on oltava hakemuksen mukaisesti suurempia ja lupamääräyksessä asetettua kolmen vuoden enimmäisaikaa jätteen varastoinnille ennen sen hyödyntämistä on pidennettävä.

Lisäksi lupamääräystä 16 tulee muuttaa valituksesta tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Tarkkailua koskevaa lupamääräystä 27 on muutettava siten, että siitä poistetaan vaatimukset jätetäytön sisäisen veden putken asentamisesta pintarakennetulle alueelle ja poistoveden hallinnan selvityksestä ja suunnitelmasta.

Lupamääräyksessä 33 määrättyä kaivoa K8 koskevaa tarkkailuväliä tulee harventaa.

Lisäksi muutoksenhakija on vaatinut, että hallinto-oikeus vahvistaa, että edellytykset toiminnan aloittamiselle uusien lupamääräysten mukaisesti ovat olemassa muilta osin kuin koskien valituksen kohteita.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakija on uudistanut ympäristölupahakemuksessa ja sen täydennyksissä sekä sitä koskevassa vastineessa esitetyt perusteet ja esittänyt lisäksi muun ohella seuraavaa:

Hakemuksen täydennyksessä esitettiin kerralla yhteensä varastoitavaksi maa-ainesten ja jätteiden määräksi enintään 100 000 m³. Työalueen pinta-ala rajoittaa varastoitavaa määrää, joten lupamääräys 14 on tältä osin tarpeeton. Lupamääräyksessä esitetyt määrät ovat liian pieniä. Teutarin kaatopaikalla pitäisi tarvittaessa olla mahdollista varastoida kunnostuksessa tarvittavia maa-aineksia ja jätteitä siinä laajuudessa kuin työmaalla turvallisesti ja laadukkaasti on mahdollista varastoida. Kerralla varastoitaisiin määrä, joka mahdollistaa alueella työskentelyn ja rakentamisen aikaisten vesien hallinnan lupamääräysten mukaisesti. Muutoksenhakijan tavoitteena on mahdollistaa kunnostustyön urakoitsijalle massojen hankkiminen ja työn toteuttaminen tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla.

Lupamääräyksessä 14 asetettu kolmen vuoden määräaika jätteen varastoinnille on hakijalle kohtuuton vaatimus. Lupakäsittelyn kesto, hankintalainsäädännöstä johtuvat aikataulut ja Lohjan kaupungin vuosittaiset määrärahat johtavat tilanteeseen, jossa kolmen vuoden määräaika on mahdotonta noudattaa.

Teutarin kaatopaikan alueelle on tähän mennessä viety vain Uudenmaan ELY-keskuksella etukäteen hyväksyttyjä pilaantumattomia, alueen muotoilussa käytettäviä ylijäämämaita, jotka on pyritty varastoimaan lopullisella

paikallaan. Alueelle ei ole viety välivarastoon kaatopaikan kunnostuksessa hyödynnettäviä jätteitä.

Kaatopaikan kunnostuksessa käytettäviä ylijäämämaita, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007, PIMA-asetus) mukaisten kynnysarvotason ja alemman ohjearvotason välissä, pitäisi tarvittaessa voida varastoida kaatopaikan alueella yli kolme vuotta. Kolmen vuoden määräajan asettaminen on ympäristönsuojelullisesti tarpeeton. Kaikki Teutariin tuottavat materiaalit ovat jäteverolain 6 §:n mukaisesti jäteverottomia.

Luonnonsuojelualueen suojeluarvot ovat muodostuneet tilanteessa, jossa kaatopaikka-alueen sade- ja sulamisvedet on johdettu ojaan 60–70 vuoden ajan. Hakemuksessa esitetty ratkaisu vesien johtamisesta pohjoispuolen ojaan on luonnonsuojelualueen kannalta vähäisin muutos. Jos luonnonsuojelualueen läpi virtaavaa ojaa muutetaan tai ojaan johdettavien vesien määrää muutetaan, voivat alueen suojeluarvot muuttua.

Metsähallitus hallinnoi kaatopaikka-alueen pohjoisreunaan rajautuvaa kiinteistöä, jolle on perustettu Pytbergin luonnonsuojelualue. Metsähallituksen lausunnon mukaan alueella on reheviä lehtoja, jalopuita, järeitä haapoja sekä tervaleppäkorpea. Alueen itäreunan läpi kulkeva oja on luonnontilaisen oloinen, ojassa on mutkitteleva uoma ja runsaasti lahoppua ojaan kaatuneena. Metsähallitus on myöhemmässä launnossaan todennut, että Teutarin kaatopaikan sade- ja sulamisvesien johtaminen nykyisen ojalinjan kautta voidaan sallia edellytyksellä, että johdettavien vesien ravinne- ja haitta-ainepitoisuudet eivät merkittäväällä tavalla heikennä uoman vesien tilaa ja luonnonsuojelualueen luontoarvoja.

Ojassa virtaavan veden ravinne- ja haitta-ainepitoisuudet ovat aiemmin olleet korkeampia kuin nyt. Kaatopaikan sisäisen veden osuus ojaan johdettavasta vedestä tulee pienenemään kaatopaikan kunnostamisen myötä ja siten myös ojaveden ravinteiden ja haitta-aineiden pitoisuus tulee laskemaan edelleen.

Sade- ja sulamisvesien ja kaatopaikan sisäisten vesien erilleen kerääminen aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia rakenteiden rakentamisen ja rakenteiden kunnossapidämisen osalta. Oja kulkee luonnonsuojelualueen itäreunan läpi vain noin 30 metrin matkan. Vesien johtamisen haitat luonnonsuojelualueelle ovat vähäisemmät kuin lupamääräyksen mukainen toteutus. Vesitaseen muuttaminen saattaa johtaa myös luonnonsuojelualueen suojeluarvojen menettämiseen.

Ei ole myöskään ”de facto”-merkitystä ympäristönsuojelulain 68 §:n kannalta, johdetaanko vedet luonnonsuojelualueen kiinteistön läpi vai viereiselle kiinteistölle, koska lainkohdassa on muotoilu ”välittömässä läheisyydessä”.

Lupamääräyksen 11 mukaan kaatopaikan pohjoispuolella alueen vesienhallinnan suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen säilyminen siten, että

suojelun perusteena olevat luontoarvot eivät heikkene. Vallitsevassa tilanteessa kaatopaikkavesi johdetaan kaatopaikan pohjoispuoliseen ojaan. Annetulla lupapäätöksellä on hylätty ympäristönsuojelulain 68 §:n mukainen hakemus jatkaa jo aiemmin aloitettua kaatopaikkavesien johtamista Pytbergin luonnonsuojelualueelle. Yhdessä nämä kaksi lupaehto aiheuttavat tilanteen, jossa lupapäätöksessä tarkoitetun vastaisesti vaarannetaan ojan vesitase ja Pytbergin luonnonsuojelualueen suojeluarvot kuten rehevät lehdot.

Ympäristönsuojelulaissa määritellään jätevesi pilaantuneelta alueelta johdettavaksi vedeksi tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdetuksi vedeksi, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Määritelmä kattaa siten myös hule- ja suotovedet kaatopaikka-alueella. Ympäristönsuojelulain jäteveden määritelmässä ei ole esitetty jäteveden pitoisuusrajoja. Tämän takia määräys veden analysoinnista ja tulosten perusteella tehtävästä määrittelystä jätevedeksi on ristiriidassa ympäristönsuojelulain jäteveden määritelmän kanssa.

Nykytilanteessa ennen kaatopaikan kunnostustoimenpiteitä vedet johtuvat pohjois- ja etelänpuoleisiin ojiin ja hakemuksessa on esitetty kaatopaikan kunnostuksen jälkeiset vesienjohtamisreitit. Hakija on hakenut koko toimintakokonaisuudelle lupaa. Lupaviranomaisen olisi tullut käsitellä asia ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdan ja 68 §:n mukaisesti nyt myönnetyn ympäristöluvan yhteydessä tai pyytää täydennystä hakemuksen käsittelyn aikana. Lupaviranomainen on päätöksen perusteluosiossa todennut vesien johtamisen olevan ympäristöluvanvaraista ja on kuitenkin vaatinut erillisen ympäristölupahakemuksen. Uuden valituskelpoisen ympäristölupapäätöksen hakeminen aiheuttaa tarpeetonta viivästystä hankkeelle.

Jos aiemmin pintarakennetulle alueelle asennettaisiin uusi putki myönnetyn ympäristöluvan määräyksen 27 mukaisesti, tiiviin pintarakenteen lävistäminen saattaisi johtaa sade- ja sulamisvesien virtaamiseen jätetäyttyön. Aiemmin pintarakennetulle alueelle on siirretty suojeltuja kasveja. Uusien putkien asentaminen saattaisi vahingoittaa suojeltuja kasveja, koska asennustyössä tarvitaan kairakonetta. Uuden putken asentamisesta aiemmin pintarakennetulle alueelle olisi ympäristönsuojelun kannalta enemmän riskejä kuin hyötyä. Aiemmin pintarakennetulla alueella olevia jo olemassa olevia putkia voidaan hyödyntää tarkkailussa, mikäli putket ovat toimintakunnossa. Muutoin hakemuksessa esitetyt kolme putkea ovat riittävä määrä sisäisen veden tarkkailuun Teutarin kaatopaikan kokoisella alueella, eikä lisäputkia tarvitse asentaa.

Lupamääräyksessä 27 on vaadittu selvitys ja suunnitelma kaatopaikan sisäisen veden pinnan alentamismenetelmistä ja poistoveden hallinnasta, mikäli sisäisen veden pinnan taso on korkea. Vaatimus on turha, koska ympäristölupahakemuksen mukaisella pintarakenteiden rakentamisella alennetaan sisäisen veden tasoa. Lisäksi myönnetyssä ympäristöluvassa on määräykset kaatopaikkaveden hallinnasta, minkä takia määräys poistoveden hallinnan suunnitelmasta on turha.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n laatimassa kaivon K8 kaivokortissa on todettu: ”Kesäkäytössä. Talousvetenä ja pesuun, mutta ei juomavetenä. Kunto kohtalainen, vesi samea ja siinä on roskia. Ylintä rengasväliä ei ole tiivistetty. Kaivo jäätyy talvisin”. Kaivoon K8 pääsee pintavesiä, minkä takia ei ole mahdollista erottaa kaatopaikalta johdettavien vesien ja muiden pintavesien vaikutusta. Hakijan näkemyksen mukaan kaivon K8 tihennetyllä tarkkailulla ei saada lisätietoa kaatopaikan vaikutuksista ympäristöön.

Teutarissa sijaitsevien suojelualueiden suojeluperusteet ovat alueella esiintyvät luontotyypit ja kasvillisuus. Suojeluperusteina ei mainita melulle herkkiä eläinlajeja. Alueen suojeluarvot liittyvät puustoon ja metsätyyppeihin. Luonnonsuojelualueet eivät ole erityisesti virkistyskäytössä. Melusuojausten rakentaminen olisi tehtävä myös koneellisesti, jolloin sen toteuttaminen olisi mahdotonta ylittämättä 45 dB. Lupamääräys 3 on kohtuuton ottaen huomioon, että kaatopaikan kunnostaminen on määräaikainen työ ja työskentely pohjoisosassa on vain osa ajallisesti rajattua kunnostamista. Ympäristölupaa myönnettäessä on ollut tiedossa tarve melurajan ylitykselle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Lohjan kaupungissa. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta.

Hanna Fabritius, Peter Fabritius ja Carl-Johan Fabritius ovat antaneet valituksen johdosta vastineen, jossa on muun ohella vastustettu jäteveden johtamista etelän suuntaan. Vastineessa on todettu myös, että kaivo K8 on ollut käytössä noin sata vuotta ja sitä tullaan käyttämään jatkossakin. Kaivon tiheämpää tarkkailua on siten syytä jatkaa.

Pentti Häyhä on antanut valituksen johdosta vastineen.

Juha Koski on antanut valituksen johdosta vastineen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut valituksen johdosta lausunnon, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Lupamääräys 11

Hakemustietojen perusteella pintarakennetun kaatopaikan kuivatuskerroksen veden kulkeutuminen kaatopaikan eteläpuolelle ei ole täysin poissuljettua. Viimeisimmät näytteenottotulokset ovat vuodelta 2008. Lupaneuvottelumuistion, saapunut 25.1.2021, kuvien perusteella ojasta ei ole saatavissa edustavaa näytettä. Siten kaatopaikalta etelään johdettavien vesien laatu ja kuormitus ei ole selvillä. Kaatopaikalta etelään purettavan veden jätevesiluonnetta, joka tarkoittaa toisaalta jäteveden luokittelevaa jätevedeksi ympäristönsuojelulain 5 §:n kohdan 13 mukaisesti ja toisaalta jätevedeksi luokitellun jäteveden pilaantuneisuusastetta, ei ole mahdollista arvioida hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella.

Luvan hakija ei ole hakenut lupaa jätevesien johtamiselle eteläpuoliseen ojaan siten kuin säädetään ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdassa 2 eikä oikeutta jätevesien johtamiseen toisen alueella ympäristönsuojelulain 68 §:n nojalla. Valituksesta saa käsityksen, että luvan hakija ei hae muutosta siihen, että jätevedeksi luokitellun veden johtamisen eteläpuoliseen ojaan on tässä päätöksessä tulkittu luvanvaraiseksi toiminnaksi. Valituksessa on kyse asian käsittelyn menettelytavasta. Aluehallintovirasto toteaa, että riittävistä asiakirjoista lupa-asian käsittelyä varten vastaa luvan hakija. Siten asia ratkaistaan erillisessä lupamenettelyssä.

Aluehallintovirasto pitää määräystä pohjoiseen johdettavan veden osalta selkeänä. Valituksenalaisesta päätöksestä ilmenevin perusteluin jäteveden johtaminen luonnonsuojelualueella sijaitsevaan ojaan on hylätty. Määräyksen 11 ensimmäisen kappaleen toisessa lauseessa muutoin sanan sisältö on selkeästi esitetty määräyksen perusteluissa. Perustelujen mukaan vedet johdetaan luvan hakijan alueella sijaitsevaan ojaan. Jos tämä ei ole mahdollista, luvan saajan on muulla tavoin hankittava oikeus jätevesien johtamiseen toisen maalla olevaan ojaan. Viimeinen lause tarkoittaa asianmukaisen luvan hakemista pohjoispuolisen alueen kaatopaikkaveden johtamiselle.

Valitus on hylättävä edellä esitetyin ja valituksenalaisen päätöksen perusteluista ilmenevin perustein.

Melua koskeva määräys

Hakemuksessa on todettu melun osalta, että työkonien toiminnasta ja liikenteestä koituu jonkin verran melua. Lausunnoista ja muistutuksista annettussa vastineessa on todettu, että riittävät reunaehdot maa-ainesten ja muiden jättemateriaalien esikäsittelylle saadaan rajaamalla mahdollinen esikäsittely arkipäivisin kello 7–21 välille.

Päätöksessä melutason raja-arvot on asetettu ympäristönsuojelulain 20 §:n varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteen mukaisesti. Lähtökohtaisesti valituksessa on esitetty tietoja, jotka olisi tullut esittää hakemusvaiheessa. Siten määräyksen muutos olisi käsiteltävä ensisijaisesti ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisena luvan muutosasiana. Jos hallinto-oikeus arvioi mahdollisuuden muuttaa melusta annettua määräystä ilman luvan muutoshakemusta, voidaan muutos tehdä poistamalla luonnonsuojelualueita koskeva osio.

Muut asiat

Muilta osin Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteaa lausuntonaan, että aluehallintovirastolla ei ole lisättävää siihen, mitä valituksenalaisen päätöksen ratkaisussa ja sen perusteluissa on sanottu.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (ELY-keskus) on antanut valituksen johdosta vastineen, jossa on todettu muun muassa, että Uudenmaan ELY-keskus yhtyy

valituksessa esitettyihin näkökantoihin koskien kaatopaikan jätevesien johtamista alueen pohjois- ja eteläpuolisiin ojiin. Vastineessa on todettu muun ohella seuraavaa:

Lupamääräyksessä 11 annetut vesien johtamista koskevat määräykset ovat keskenään ristiriitaisia ja muodostavat sekavan kokonaisuuden, josta ei käy yksiselitteisesti ilmi, mitä vesiä kaatopaikalta saa nyt myönnetyn luvan nojalla johtaa ja minne.

Lupamääräyksen 11 perusteella lupaa jätevesien johtamiselle etelään johtavaan ojaan tulee hakea erikseen. Kaatopaikan pohjoispuolinen oja ei ole hakijan hallinnassa kuin pieneltä osin kaatopaikkakiinteistöllä, joten on ilmiselvää, että mikäli vesiä johdetaan pohjoisen puolen ojaan, ne tulevat kulkemaan muulla kuin hakijan hallinnassa olevalla alueella. Eli myöskään pohjoiseen johtavaan ojaan ei näin ollen ilmeisesti voi jätevesiä johtaa nyt myönnetyllä luvalla. Lupamääräyksen kyseisestä kohdasta ei käy myöskään ilmi, tarkoitetaanko siinä jätevesiä vai mahdollisesti myös muita alueelta johdettavia puhtaampia hulevesiä.

Kaatopaikalta ei lähde kuin kaksi purkuojaa, toinen pohjoiseen ja toinen etelään. Kaatopaikalla muodostuvia jätevesiä ja muita hulevesiä ei näin ollen ole mahdollista johtaa muualle tai muihin ojiin. Lupamääräyksessä 11 ei ole myönnetty tosiasiallisesti lupaa johtaa kumpaankaan ojista jätevesiä. Kuitenkin lupamääräyksessä 11 on myös asetettu kaatopaikalta ojiin johdettavalle jätevedelle enimmäisraja-arvot fosforille ja kiintoainekselle. Näiden raja-arvojen tarkoitus jää epäselväksi, jos jätevesiä ei saa nyt myönnetyllä luvalla johtaa pohjoispuoliseen eikä eteläpuoliseen ojaan.

Lupamääräys 11 edellyttää myös kaatopaikan pohjoispuolella alueen vesienhallinnan suunnittelussa ja toteutuksessa otettavaksi huomioon luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen säilyminen siten, että suojelun perusteena olevat luontoarvot eivät heikkene. Kaatopaikan vedet johtuvat nykyisellään pohjoispuoliseen ojaan. Jos sinne ei jatkossa johdeta kaatopaikan alueen vesiä, vaikuttaa se väistämättä ojan vesitaseeseen.

Ympäristöluvan vesien johtamista koskevat kohdat tulisi ratkaista uudestaan siten, että ne ovat yksiselitteisiä. Luvassa tulee ratkaista se, mihin kaatopaikalla muodostuvat vedet saa johtaa ja millaista vettä ympäristöön voi kaatopaikalta johtaa. Asioiden siirtäminen ratkaistavaksi myöhemmissä lupakäsittelyissä ei ole perusteltua, luvan hakija on nimenomaisesti hakenut tässä lupahakemuksessa lupaa vesien johtamiselle ja asia olisi tullut tässä päätöksessä ratkaista. Vesien johtamiseen liittyviä asioita ei tule myöskään siirtää ratkaistavaksi lupapäätöksen antamisen jälkeen valvonnallisina asioina. Ympäristöluvasta tulee selvästi käydä ilmi, millaiset vesien johtamisratkaisut siinä on hyväksytty ja mitä ympäristönsuojelullisia toimenpiteitä, esimerkiksi vesien käsittelyä, vaaditaan.

Lupapäätöksessä aluehallintovirasto on tulkinut, että ympäristönsuojelulain 68 §:n sanamuoto ei mahdollistaisi ympäristönsuojelulain 68 §:n mukaisen oikeuden myöntämistä. Aluehallintovirasto on tulkinut, että

luonnonsuojelualue on laissa tarkoitettu muu vastaava erityiseen käyttöön otettu alue. Tämä tulkinta on kiistanalainen ja ympäristönsuojelulain 68 §:ä ei lähtökohtaisesti estäisi oikeuden myöntämistä. Tulkittaessa sitä, onko oikeus mahdollista myöntää, olisi tullut antaa enemmän painoarvoa luonnonsuojelualueesta vastaavan tahon, Metsähallituksen, näkemykselle siitä, onko jätevesiä mahdollista johtaa ojaan. Metsähallituksen lausunnon mukaan jätevesien johtaminen voidaan sallia, mikäli vesien johtaminen ei merkittävällä tavalla heikennä uoman vesien tilaa ja luonnonsuojelualueen luontoarvoja.

Uudenmaan ELY-keskus yhtyy myös valituksessa esitettyyn näkemykseen siitä, että lupamääräyksessä 3 määrätty luonnonsuojelualueen melun raja-arvo ($L_{Aeq(7-22)}$ 45 dB) ei ole kyseisessä tapauksessa tarpeellinen eikä perusteltu ja voi periaatteessa vaikeuttaa kaatopaikan kunnostustyön toteuttamista. Teutarin kaatopaikkaan rajoittuvat luonnonsuojelualueet eivät ole erityisesti virkistyskäytössä. Niiden suojeluperusteina ei myöskään ole erityisesti melulle herkkiä lajeja. Erityisen melusuojauksen rakentamista luonnonsuojelualueiden vuoksi kaatopaikan kunnostamisen ajaksi ei voi myöskään pitää järkevänä. Toisaalta ympäristöluvassa ei kuitenkaan ole velvoitetta melun mittaamiseen tai todentamiseen muuten, joten ympäristöluvassa asetetulla melun raja-arvolla luonnonsuojelualueelle ei ole myöskään tosiasiallista merkitystä, koska raja-arvon toteutumista ei seurata.

Lohjan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnan lupajaosto on Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut valituksen johdosta vastineen, jossa on todettu muun muassa olevan tärkeää, että kaatopaikkaa päästään kunnostamaan mahdollisimman pian ja siten vähentämään kaatopaikalta vesiin aiheutuvaa kuormitusta nykyisestä. Kaatopaikalta muodostuvia jätevesiä ja muita hulevesiä ei ole olemassa olevien kalliomuodostumien (Urbyberget ja Pyttberget) johdosta mahdollista johtaa muualle tai muihin ojiin. Aluehallintoviraston päätöksessä on todettu, että kaatopaikan pohjoispuolella alueen vesienhallinnan suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen säilyminen siten, että suojelun perusteena olevat luontoarvot eivät heikkene. Pytbergin luonnonsuojelualueen kautta kulkevaa ojaa käytetään nykyisin kaatopaikalta tulevien sade- ja sulamisvesien ohjaamiseen. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole kuitenkaan myönnetty oikeutta jätevesien johtamiseen luonnonsuojelualueella olevaan purkuojaan. Koska valituksenalaisessa ympäristöluvassa on haettu nimenomaan lupaa kaatopaikalta muodostuvien vesien johtamiseen, olisi kaatopaikkavesien johtaminen tullut kokonaisuudessaan ratkaista tässä lupapäätöksessä eikä vaatia luvan saajaa hakemaan saman asian ratkaisemiseksi uusia lupia.

Kaatopaikalta luonnonsuojelualueella sijaitsevaan ojaan johdettavien vesien määrä ei ole saneeraustoimenpiteiden vuoksi muuttumassa, mutta vesien laadun arvioidaan paranevan toteutettavien tiiviiden pintarakenteiden myötä, koska pintavalunnan osuus purku-uomaan tulevasta vesimäärästä kasvaa ja jätetäytön sisäisen veden määrä mukaan lukien suotovesien osuus puolestaan alenee. Vesitaseen säilyminen luonnonsuojelualueella on edellytys sille, että suojelun perusteena olevat luontoarvot eivät heikkene. Valitusasiaa ratkaistaessa tulee antaa painoarvoa valituksen liitteinä oleville

Metsähallituksen 3.7.2020 ja 26.3.2021 antamille lausunnoille koskien Teutarin entisen kaatopaikan kunnostamista ja sen vesien johtamista kaatopaikka-alueen pohjoispuolella. Lupapäätöksessä vesien johtamiselle annettavilla määräyksillä ja asettamalla enimmäisraja-arvot purkuoihin johdettavan veden laadulle, voidaan varmistua, etteivät kaatopaikalta johdettavien vesien ravinne-, kiintoaine- ja haitta-ainepitoisuudet ainakaan heikennä pohjois- ja eteläsuunnissa olevien uomien vesien tilaa ja edelleen kaatopaikan lähiympäristön luonnonsuojelualueiden luontoarvoja.

Lupajaosto yhtyy luvan hakijan valituksessaan esittämään näkemykseen, jonka mukaan Teutarin kaatopaikalla pitäisi tarvittaessa olla mahdollista varastoida kunnostuksessa tarvittavia maa-aineksia ja jätteitä siinä laajuudessa kuin työmaalla on turvallisesti ja laadukkaasti mahdollista niitä varastoida. Näin toimien kunnostustyö pystytään toteuttamaan kustannustehokkaasti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaatopaikan kunnostuksessa käytettävien ylijäämämuiden, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) mukaisten kynnysarvotason ja alemman ohjearvotason välissä, ei pitäisi aiheuttaa haittaa ympäristölle, vaikka niitä varastoitaisiin kaatopaikan alueella luvan hakijasta riippumattomista syistä odottamassa hyödyntämistä yli kolme vuotta.

Teutarin entisen kaatopaikan pintarakenteet tulee kokonaisuudessaan toteuttaa siten, että ne muodostavat yhtenäisen, tiiviin ja toimivan pintarakenteen kaatopaikan jätetäyttöalueelle. Tiiviit pintarakenteet vähentävät veden pääsyä jätetäyttöön, mikä vähentää edelleen haitta-aineiden ja ravinteiden kulkeutumista jätetäytöstä ympäristöön. Jo valmiiksi pintarakennettua aluetta ei tule mennä puhkaisemaan uuden havaintoputken asentamiseksi, jotta ei aiheuteta vahingossa sade- ja sulamisvesien pääsyä jatkossa putken ympäriltä jätetäyttöön.

Kaatopaikka-alue on harvaanasuttua seutua. Lähialueen suojelualueiden suojeluperusteina ei mainita melulle herkkiä eläinlajeja eivätkä nämä läheiset luonnonsuojelualueet ole erityisemmin virkistyskäytössä, joten kaatopaikan lopullisesta sulkemisesta syntyvä melu ei ennalta arvioiden aiheuta kohtuutonta haittaa ympäristöön.

Kaatopaikan kunnostaminen on ajallisesti rajattu työ, joka on tehtävä ja joka noudattaa hyvin toteutettuna ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta.

Lohjan kaupungin ympäristöterveyspalvelut terveydensuojeluviranomaisena on todennut, ettei anna vastinetta asiassa.

Lohjan kaupunki on antanut vastaselityksen, jossa on todettu muun muassa, että hakija yhtyy Uudenmaan ELY-keskuksen näkemykseen lupamääräystä 11 koskien. Lupamääräys sellaisena kuin se on kirjoitettu edellyttää hakijaa hakemaan uutta ympäristölupaa haetun luvan toteuttamiseksi. Tämä ei ole aikataulullisesti järkevää hakijalle eikä palvele luonnonsuojelullista näkökulmaa, sillä koko lupaprosessin ajan nykyiset, kunnostamattoman

kaatopaikan kaatopaikkavedet virtaavat sekä pohjois- että etelänpuoleiseen ojaan.

Hakija on esittänyt 19.4.2021 päivätyssä täydennyksessä kaatopaikalta johdettaville hulevesille kokonaisfosforin ja kiintoaineen pitoisuuksien tavoitearvot. Lupamääräyksen 11 sanamuoto jättää epäselväksi onko aluehallintovirasto tarkoittanut laajentaa esitettyjen kiintoaineraja-arvojen soveltamisalan myös muuhun kuin huleveteen.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijalta täydennyksenä lupahakemukseen erittäin yksityiskohtaisia suunnitelmia aiotuista ratkaisuksista. Yksityiskohtaista suunnittelua ei ole tarkoituksenmukaista tehdä ennen ympäristöluvan lainvoimaisia lupamääräyksiä.

Hakija on kuitenkin toimittanut kaikki aluehallintoviraston pyytämät täydennykset ja kun lisätäydennyksiä ei ole pyydetty, on hakija jäänyt käsitykseen, että lupaviranomaisella on riittävät tiedot asian ratkaisemiseksi kokonaisuudessaan. Hakija on yhtä mieltä ELY-keskuksen näkemyksen kanssa, että antamallaan ratkaisulla lupaviranomainen edellyttää uuden lupaprosessin käynnistämistä, mikäli hakija haluaa johtaa kaatopaikkavesiä kumpaankaan kiinteistöllä sijaitsevista ojista, sillä ne molemmat jatkuvat toisen maalle. Hakija yhtyy Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnan lupajaoston vastineessa esittämään ja uudistaa muutoksenhakukirjelmässä esittämänsä.

Lohjan kaupunki on toimittanut hallinto-oikeudelle lisäselvitystä ja ilmoittanut, ettei muutoksenhauille koskien lupamääräystä 16 ole enää tarvetta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Pääasia

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen siltä osin kuin sillä on hylätty hakemus ympäristönsuojelulain 68 §:n jätevesien johtamisasiassa ja lupamääräyksen 11 osalta, ja palauttaa asian kumotuilta osin aluehallintovirastolle uutta käsittelyä varten.

Hallinto-oikeus muuttaa lupamääräystä 3 poistaen siitä määräyksen luonnonsuojelualuetta koskevasta ohjearovasta. Lupamääräys kuuluu muutettuna kokonaisuudessaan seuraavasti:

”3. Kunnostukseen liittyvistä työvaiheista, liikenne mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvien pysyvään asumiseen käytettävien kiinteistöjen piha-alueilla, ylittää kunnostustoiminnan aikana päivällä klo 7.00–21.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 55 dB.

Seulontatoiminnassa seulottavat ja seulotut jätteet ja maa-ainekset on sijoitettava siten, että ne osaltaan ehkäisevät melun leviämistä melulle alttiiden kohteiden suuntaan.”

Hallinto-oikeus muuttaa lupamääräystä 14 maa-ainesten ja jätteiden varastointimäärien osalta. Lupamääräys kuuluu muutettuna kokonaisuudessaan seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

”14. Kaatopaikalla saa varastoida tämän päätöksen kertoelmaosassa tarkoitettuja kaatopaikan kunnostamisessa hyödynnettäviä maa-aineksia ja jätteitä. *Varastoja sijoitettaessa ja mitoitettaessa tulee huolehtia siitä, että laadultaan erilaiset materiaalit voidaan pitää erillään ja että työkoneilla on riittävästi työskentelytilaa.* Maa-aineksia ja jätteitä saa varastoida kerrallaan yhteensä enintään 75 000 m³. Kokonaismäärästä kerralla varastoitavan pilaantuneen maa-aineksen määrä saa olla enintään 50 000 m³.

Maa-aineksia ja jätteitä saa varastoida kaatopaikalla lajiltaan ja laadultaan niille erikseen varatulla alueella. Alueen pohjan on oltava kantava ja varastointimäärä on mitoitettava siten, että jätetäytön sisäinen vakavuus pysyy riittävänä sortumien estämiseksi. Jätettä saa varastoida ennen sen hyödyntämistä enintään kolmen vuoden ajan jätteen vastaanottopäivästä lukien.

Varastoalue on aidattava tai muutoin rajattava ja merkittävä siten, että tahaton pääsy alueelle on rajoitettavissa ja alueen käyttötarkoitus on tiedossa.”

Hallinto-oikeus muuttaa lupamääräyksen 27 toista kappaletta poistaen siitä vaatimuksen aiemmin pintarakennetulle alueelle asennettavasta putkesta. Lupamääräys kuuluu muutettuna kokonaisuudessaan seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

”27. Jätetäyttöalueen sisäisen veden pinnan tason mittaus ja näytteenotto on tehtävä vähintään päätöksen liitteen 2 tarkkailusuunnitelman mukaisesti seuraavasti täydennettynä:

(poistettu tekstiä) Tämän päätöksen mukaisella suljettavalla alueella on oltava vähintään kolme sisäisen veden putkea.

Sisäisen veden putkien siiviläosuuden on katettava koko jätetäytön osuus. Olemassa olevat putket on uusittava, jos putkien siiviläosuus sijaitsee jätetäytön alapuolella tai jos siiviläosuus kattaa puutteellisesti jätetäytön osuuden.

Vedenpinnan mittaukset on tehtävä ainakin kahdesti vuodessa, kuten keväällä ja syksyllä.

Jos jätetäytön sisäisen veden pinnan taso on edustavasta putkesta mitattuna korkea, on laadittava teknis-taloudellinen selvitys jätetäytön sisäisen veden pinnan tason alentamismenetelmistä ja alentamisen vaikutuksesta jätetäytön sisäiseen tilaan ja pohjavesikuormitukseen. Selvitykseen on liitettävä tarvittaessa suunnitelma sisäisen veden alentamismenetelmästä ja poistoveden hallinnasta. Selvitys on liitettävä määräyksen 22 rakennus- ja laadunvalvontasuunnitelman liitteeksi.

Pintarakennetun kaatopaikan lysimetrikaivoista L1, L2 ja L3 on otettava vesinäytteet keväällä ja syksyllä vuonna 2022, jos kaivoista on saatavissa edustavat vesinäytteet. Näytteistä on tutkittava ”Loppuraportti.

Pintarakenteiden kehittäminen Teutarin vanhan kaatopaikan alueella. Salvor Oy. 8.12.2008” -raportista tämän päätöksen kertoelmaosaan kirjattujen analysoitujen parametrien lisäksi ainakin yleiset ominaisuudet, kuten sähkönjohtavuus, pH, väri ja sameus, ja kokonaistypen, kokonaisfosforin, alumiinin, bariumin, molybdeenin, vanadiinin, fluoridin, kloridin ja sulfaatin pitoisuudet. Metallit on analysoitava liukoisine ja kokonaispitoisuuksina. Tarkkailutulokset ja selvitys jatkotarkkailutarpeesta on toimitettava valvontaviranomaisille kolmen kuukauden kuluessa viimeisimpien näytteenottotulosten valmistumisesta.”

Hallinto-oikeus hylkää valituksen muilta osin.

2. Peruutettu vaatimus

Lausuminen lupamääräyksen 16 muuttamista koskevasta vaatimuksesta raukeaa.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet ja lain esityöt

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 13 kohdan mukaan *jätevedellä* tarkoitetaan sellaista käytöstä poistettua vettä, pilaantuneelta alueelta johdettavaa vettä tai ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan käytetyltä alueelta johdettavaa vettä, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan ympäristölupa on lisäksi oltava jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisusta; - - -

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. - - -

Ympäristönsuojelulain 68 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan myöntää oikeus jäteveden johtamiseen toisen maalla olevaan ojaan tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuun noroon, jos johtamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa muille ja johtaminen on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua. Jäteveden johtamiseen avo-ojassa tai norossa ei saa myöntää oikeutta, jos oja tai noro on tontin, rakennuspaikan, uimarannan tai muun vastaavan erityiseen käyttöön otetun alueen välittömässä läheisyydessä.

Ympäristönsuojelulain 68 §:n esitöissä (HE 214/2013 vp, sivu 116) on todettu, että pykälässä säädettäisiin jätevesien johtamista koskevista lupamääräyksistä ja se olisi sama kuin voimassa olevan ympäristönsuojelulain 48 §.

Vesilainsäädännön muuttamiseksi eduskunnalle annetun hallituksen esityksen (HE 277/2009 vp, sivu 198) ympäristönsuojelulain 48 §:ää koskevan yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälä ei koskisi varsinaista ympäristöllistä harkintaa, vaan kyse olisi oikeuden myöntämisestä osittain kiinteistönmuodostamislainsäädännön rasiteoikeuden tapaisesti. Pykälä koskisi vain ympäristöluvanvaraista toimintaa. Tällöin on kyse toiminnasta, josta johdettava jätevesi voi aiheuttaa vesistön, noron tai ojan pilaantumista tai muutoin luvanvaraisesta toiminnasta. Ympäristöluvassa voitaisiin myöntää oikeus toisen maalla olevan ojan käyttämiseen jäteveden johtamiseen, vaikka tähän ei olisi annettu suostumusta. Edellytyksenä oikeuden myöntämiseen olisi, ettei jäteveden johtamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille ja muille ojittajille tai jätevettä johtaville. Kohtuuttomana haittana voitaisiin pitää esimerkiksi hygieenisesti huonon jäteveden johtamista asuin- tai lomakäytössä olevan rakennuksen läheisyydessä sijaitsevassa avo-ojassa. Jätevesi tulisi tällöin johtaa 2 momentissa tarkoitettussa purkujohdossa. Säännös vastaisi tältä osin voimassa olevaa vesilain 10 luvun 7 §:n 2 momenttia. Määräystä annettaessa olisi otettava huomioon ojan varrella olevat eri kiinteistöt ja arvioitava, ettei pilaantumisesta aiheudu niille kohtuutonta haittaa.

Kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013, kaatopaikka-asetus) 3 §:n 1 kohdan mukaan asetuksessa *kaatopaikalla* tarkoitetaan jätteiden loppukäsittelypaikkaa, jonne sijoitetaan jätettä maan päälle tai maahan, mukaan lukien: a) tuotantopaikan yhteydessä oleva paikka, jonne jätteen tuottaja sijoittaa omaa jätettään; b) kaivos tai muu syvällä kallioperässä oleva paikka, jonne sijoitetaan jätettä (maanalainen sijoituspaikka); ja c) vähintään vuoden käytössä oleva paikka, jossa jätettä varastoidaan väliaikaisesti; kaatopaikkana ei kuitenkaan pidetä: a) paikkaa, jossa jätettä puretaan sekä lajitellaan, yhdistetään tai valmistellaan muulla tavoin siirrettäväksi muualle esikäsitteltäväksi, loppukäsitteltäväksi tai hyödynnettäväksi; b) alle kolmen vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä; eikä c) alle yhden vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen loppukäsittelyä.

Saman pykälän 8 kohdan mukaan asetuksessa tarkoitetaan *kaatopaikkavedellä* kaatopaikalle sijoitetun jätteen läpi suotautuvaa tai muuta kaatopaikalla muodostuvaa likaantunutta nestettä.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Asiassa saatu selvitys

Lohjan kaupungin hakemus on koskenut Teutarin kaatopaikan sulkemista hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti ja asianmukaisten pintarakenteiden rakentamista kaatopaikan alueille, joilta ne vielä puuttuvat.

Teutarin kaatopaikka sijaitsee Lohjan kaupungissa Virkkalan kaupunginosassa Lohjan kaupungin omistamalla kiinteistöllä 444-408-1-208. Kaatopaikan eteläisin osa yltää hakemuksessa tarkoitettujen pintarakenteiden rakentamisen myötä arviolta 1 400 m² kiinteistön 444-408-1-49 puolelle. Lohjan kaupunki on 19.2.2019 tehnyt sopimuksen kiinteistönomistajan kanssa maa-alueen käyttöoikeudesta. Lohjan taajaman osayleiskaava ei ulotu Teutarin kaatopaikka-alueelle, eikä kiinteistö sijaitse asemakaava-alueella. Alueelle ei ole merkintää vuoden 2017 maakuntakaavassa.

Kaatopaikan toiminta päättyi vuonna 1993 ja kompostointialueen toiminta vuonna 2007. Kaatopaikka on kokonaisuudessaan noin neljän hehtaarin suuruinen. Vuonna 2002 kaatopaikalla aloitettiin Salvor Oy:n toimesta pintarakenteiden kehittämisprojekti, jonka aikana rakennettiin koeluonteisia pintarakenteita yhteensä noin 1,2 ha alueelle. Rakenteet jäivät osaksi pysyvää pintarakennetta.

Hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaan muotoillun jätetäytön päälle rakennetaan pintarakenteet, jotka muodostuvat esipeittokerroksesta, tiivistyskerroksesta, kuivatuskerroksesta ja pintakerroksesta. Pintarakenne toteutetaan joko mineraalisilla materiaaleilla tai osittain ohennettuina keinotekoisia materiaaleja hyödyntäen. Kaatopaikan kunnostustyön arvioitu kesto on noin kolme vuotta.

Hakemuksen täydennyksessä on lisäksi arvioitu, että alueella on entuudestaan välivarastoituna massaa 41 600 m³. Hakemuksen täydennyksissä on arvioitu, että maa-aineksia tarvitaan pintakerroksen rakentamisessa yhteensä 108 000 m³ (pintakerros 50 000 m³, tiivistyskerros 28 000 m³ ja kuivatuskerros 30 000 m³) ja että kerrallaan varastoitavan massan enimmäismäärä tulisi olemaan 100 000 m³. Hyödynnettävien maa-ainesten varastointialueet on esitetty hakemuksen täydennyksen liitteessä. Hakemuksen täydennyksessä 30.3.2020 on todettu, että pilaantuneita maa-aineksia varastoidaan jätetäytön lakialueella enintään 24 kuukautta, ja että maa-ainekset voidaan luokitella tavanomaiseksi jätteeksi. Edelleen hakemuksen täydennyksen mukaan pilaantumaton maa-ainesta varastoidaan enintään 60 kuukautta. Edelleen hakemuksen täydennyksessä 5.8.2021 on todettu, että kerrallaan varastoitavien materiaalien enimmäismäärän arvioidaan olevan noin 75 000 m³ lakialueella, jotta alueella pystyy työskentelemään. Edelleen täydennyksen mukaan lyhytaikaisesti Teutarissa voi olla kerrallaan, yhtäaikaisesti varastoituna eri materiaaleja yhteensä noin 100 000 m³ (200 000 tonnia).

Pintakerros koostuu hakemuksen mukaan suojakerroksesta, kasvukerroksesta ja nurmesta. Suojakerros eli pintakerroksen alaosa tehdään ylijäämämailla. Kerros tehdään 600–700 mm paksuisena niin, että pintakerroksen kokonaispaksuus kasvukerroksen kanssa on kuitenkin vähintään 1000 mm. Alimman 150 mm kerroksen maksimiraekoko saa olla #64 mm tai valmistajan esittämä maksimi raekoko, jos käytetään salaojamattoa. Muilta osin kerroksen maksimiraekoko on #200 mm. Pintakerroksen ylin osa, 300–400 mm paksuinen kasvukerros, rakennetaan humuspitoisesta maa-aineksesta. Kerroksessa voidaan hyödyntää myös Hiidensalmen alueelta saatavaa osittain maatumutta puunkuori- ja sahanpurutäyttöä, joka sekoitetaan muun maa-aineksen kanssa, niin että puuperäisen aineksen määrä on 30–70 %. Puuainesta on Hiidensalmen alueella maaperässä arviolta 10 000 m³. Tiealueella kasvukerros korvataan tien rakennekerros materiaalilla kuten soralla ja murskeella. Viimeistellyn alueen pintaan kylvetään nurmi.

Huoltotien alueella täyttö korvataan tien rakennekerroksen materiaalilla (sora, murske tai soramoreeni). Ojapainanteiden pohjalla käytetään vettä heikosti läpäisevää maa-ainesta, esimerkiksi moreenia.

Teutarin kaatopaikan alueella on todettu rauhoitettua suoneidonvaippaa sekä baltiantoukokämmekkää. Uudenmaan ELY-keskus antoi 8.6.2018 luonnonsuojelulain 48 §:n mukaisen poikkeuspäätöksen, jonka perusteella kaatopaikan alueella todetut kasvit siirrettiin syksyllä 2018 uuteen kasvupaikkaan kaatopaikan koerakenteen alueelle.

Vesien johtaminen, vesitase ja tarkkailu

Hakemuksen mukaan kuivatuskerrokseen sekä pintavaluntana johtuvat vedet johdetaan täytön ympärille rakennettavaan ympärysojaan, josta vedet johdetaan pois jätetäyttöalueelta. Osa vesistä johdetaan alueen pohjoispuolelle ja osa eteläpuolelle. Kaatopaikan pohjoispuolen suoto- ja valumavedet on kerätty kaatopaikan pohjoispuolella sijaitseviin kahteen selkeytysaltaaseen, joista vedet on johdettu pohjoisen suuntaan virtaavaan purkuojaan. Pohjoisenpuoleinen purkuoja sijaitsee noin 30 metrin pituiselta osuudelta Pytbergin luonnonsuojelualueella. Eteläosan suoto- ja valumavedet on johdettu suoraan etelän suuntaan virtaavaan purkuojaan. Kiinteistörekisterin karttatietojen perusteella eteläpuolella sijaitseva purkuoja sijoittuu ainakin kahden toiminta-alueen ulkopuolisen kiinteistön alueelle. Kaatopaikan ympäriltä pintavesien kulkeutuminen jätetäytön alueelle ja sekoittuminen kaatopaikan sisäiseen veteen estetään bentoniittimaton tai mineraalisen tiivistyskerroksen avulla. Hakemuksen mukaan kaatopaikan ympäristö on osin kallioista ja jätetäyttö rajautuu kiinteistön rajojen läheisyyteen, minkä takia erillisiä niskaojia on kohteeseen vaikea rakentaa. Vesien johtaminen on esitetty kuvallisesti muun muassa hakemuksen liitteenä olevassa asemapiirustuksessa sekä hakemuksen täydennyksen liitteenä.

Hakemuksen mukaan kaatopaikan kunnostustyön aikana nykyinen pohjoisosassa oleva tasausallas pidetään käytössä ainakin osittain mahdollisimman pitkään, jotta mahdollinen työnaikainen sateilla maa-aineksista irtoava hienoaaines laskeutuu altaaseen. Eteläreunan suunnalla

tehdään laskuojaan työnaikainen noin 5 metriä leveä ja 15 metriä pitkä laskeutusallas, joka hidastaa virtaamaa. Laskeutusaltaan päähän asennetaan rakennustyön ajaksi suotopenger esimerkiksi salaojasorasta tai sepelistä, jolla estetään hienoaineksen kulkeutumista eteenpäin. Suotopenger varustetaan ylivuodolla poikkeustilanteita varten. Kaatopaikan pohjoisosaan asennetaan salaojat. Kaatopaikan ympärillä kiertäviin ojiin ei tehdä salaojitusta. Jotta salaojat toimisivat, ne pitäisi asentaa 70 senttimetrin syvyyteen, mikä on kallion takia mahdotonta. Kaatopaikalle ei ole suunnitteilla erillistä kaatopaikkavesien käsittelyjärjestelmää.

Vastineessa 25.8.2020 hakija on vastauksena Metsähallituksen esittämään todennut muun ohella, että suunnitelmassa ei ole esitetty muutoksia kiinteistön ulkopuolelle kaatopaikan pohjoispuolella. Kaatopaikan sulkemisella ei muuteta ojien tai norojen luonnontilaisuutta eikä kaatopaikan sulkeminen vaikuta vuotuisiin vesimääriin merkittävästi. Vastineen mukaan kaatopaikan sulkeminen on alueen pintavesien laadulle eduksi, koska pintarakenteiden valmistumisen jälkeen sade- ja sulamisvedet tulevat pintavaluntana. Lisäselvityksenä annetussa sähköpostissa 20.10.2020 hakijan edustaja on todennut, että Metsähallituksen hallitseman maa-alueen suojeltavaksi arvioituun nykytilaan on kuulunut Teutarin kaatopaikan suoto- ja valumavedet noin 60 vuoden ajan.

Hakemuksessa on todettu, että ennen pintarakenteiden valmistumista täyttöalueelle tulevasta sadannasta arviolta 30–50 % suotautuu jätetäyttöön. Siten jätetäyttöön imeytyvä vesimäärä alueella on arviolta 6 000–10 000 m³/a. Pintarakenteiden valmistumisen jälkeen nyt suljettavaan jätetäyttöön suotautuvan veden määrän arvioidaan olevan 3–4 % sadannasta. Aiemmin suljetun alueen osalta jätetäyttöön imeytyvä vesimäärä on arviolta 1 000 m³/a. Pintarakenteiden valmistumisen jälkeen kaatopaikalta syntyvien hulevesien määrän arvioidaan olevan 30–35 % sadannasta. Hulevesiä arvioidaan syntyvän noin 4 hehtaarin alueelta 12 000–14 000 m³/a. Hulevesistä noin 96–97 % on puhtaita vesiä (kuivatuskerros ja pintavaluntavedet), jotka voidaan hakemuksen mukaan johtaa suoraan maastoon.

Valituksenalaiseen päätökseen liitetyn tarkkailuohjelman mukaan kaatopaikan sisäisiä vesiä tarkkaillaan kaksi kertaa vuodessa havaintoputkista NP5 ja NP6 otetuilla näytteillä. Lisäksi kaatopaikan sisäistä vettä tarkkaillaan kaatopaikan eteläosaan myöhemmin asennettavasta putkesta. Tarkkailun jatkamisesta päätetään kahden vuoden kuluttua kaatopaikan sulkemisen jälkeen. Hakemuksessa on lisäksi todettu, että kuivatuskerroksessa syntyvien vesien määrää ei pysty tarkkailemaan, koska kuivatuskerroksen vedet sekoittuvat kaatopaikan ympäriltä valuviin pintavesiin. Uudenmaan ELY-keskus on hakemuksesta antamassaan lausunnossa todennut muun ohella, että kaatopaikan sisäisen veden tarkkailua on esitetty tehtäväksi kahdesta tarkkailuputkesta (NP5 ja NP6). Molemmat putket sijaitsevat kaatopaikan pohjoisosassa. Kaatopaikan sisäisen veden tarkkailu on tarpeen myös kaatopaikan keski- ja eteläosassa.

Hakemuksen täydennyksessä kaatopaikan sisäisistä vesistä on esitetty muun muassa, että helmikuussa 2020 kaatopaikan sisäisen veden pinnantasot olivat

korkealla. Talvi 2019–2020 oli poikkeuksellisen lauha ja runsassateinen Etelä-Suomessa.

Valituksenalaiseen päätökseen liitetyn tarkkailusuunnitelman mukaan sekä työn aikana että sen jälkeen pohjavesinäytteet otetaan putkista P1 ja P2 sekä kaivoista KV6, KV7 ja KV8. Kunnostustyön aikana pohjavedestä määritetään pH, sähkönjohtavuus, sameus, väriluku, happipitoisuus (O₂), kloridi (Cl), COD_{Mn}, raskasmetallit, PCDD/F, fenoliset yhdisteet, PAH-yhdisteet, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi (NH₄-N) sekä nitraatti- ja nitriittitypen summa. Kunnostustyön jälkeen määritetään mainitut muuttujat lukuun ottamatta sameutta ja värilukua.

Purkuvesien laatu ja vaikutukset

Teutarin kaatopaikka-alueella on tehty pohja- ja pintavesien tarkkailua Teutarin kompostointialueen ympäristöluvan (Uudenmaan ympäristökeskus 29.6.2006 No YS 963) mukaisena jälkitarkkailuna. Tarkkailunäytteet on otettu kolmesta pintavesien havaintopisteestä (1, 2A ja 3), kolmesta kaivosta (KV4, KV6 ja KV7) ja yhdestä pohjavesiputkesta (P1) tarkkailuohjelman mukaan kolme kertaa vuodessa – keväällä kesällä ja syksyllä. Vuonna 2015 tarkkailun piiriin lisättiin toinen pohjavesipiste P2. Pintavesien havaintopaikoista havaintopaikka 1 sijaitsee kohdassa, josta vesi purkautuu selkeytysaltaista puroon. Havaintopaikka 3 sijaitsee samaisen puron alajuoksulla noin 1,5 km etäisyydellä kaatopaikasta, joten havaintopaikan veteen on jo sekoittunut peltovaltaisen valuma-alueen vesiä. Havaintopaikka 2A sijaitsee kaatopaikka-alueen eteläpuolen purossa, johon valuu pieni osa kaatopaikka-alueen eteläosan vesistä.

Hakemuksen täydennykseen liitetyn Teutarin kaatopaikan vedenlaadun kehityksestä vuosina 1990–2015 laaditun raportin (Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry 2016) mukaan Teutarin suljetun kaatopaikka- ja kompostointialueen purkuvesien laatu on parantunut kaatopaikan sulkemisen jälkeen vuodesta 1994 ja edelleen kompostitoiminnan päätyttyä vuodesta 2007. Laskeutusaltaista lähtevä vesi on edelleen monen laatuominaisuuden osalta selvästi likaista, mitä ilmentävät muun muassa vesien kohonnut alkaliteetti, sähkönjohtavuudet, typpipitoisuudet ja kromipitoisuudet.

Hakemuksen täydennykseen liitetyn Teutarin entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen vesien tarkkailua vuonna 2018 koskevan raportin mukaan pintaveden laatu entisen kaatopaikka- ja kompostointialueen eteläpuolella on pääosin parempi kuin alueen pohjoispuolella. Kaatopaikka- ja kompostointialueen eteläpuolella vesiä purkautuu uusien havaintopaikkojen 2 ja 2C kautta. Vedet purkautuvat lähellä sijaitsevaan Hemträsket-järveen. Pintaveden laatu lähempänä kaatopaikkaa sijaitsevalla havaintopaikalla 2 on monelta osin heikempi kuin lähellä Hemträsketiä havaintopaikalla 2C, mikä havaitaan muun muassa veden pH-, sähkönjohtavuus- ja alkaliteettiarvoissa. Havaintopaikalle 2C kertyvissä vesissä on kuitenkin runsaammin rautaa, enterokokkibakteereja ja kokonaisfosforia. Myös kromin pitoisuus havaintopaikalla 2C on korkeampi kuin lähempänä kaatopaikkaa. Hemträsketiin johtavaan puroon kertyy siten ilmeisesti vesiä myös muualta

kuin havaintopaikan 2 kautta virtaavasta purosta. Alueen asukkailta on ajoittain tullut ilmoituksia ojissa virtaavasta punaisesta (rautapitoisesta) vedestä. Kokonaisfosforin aiheuttama ainekuormitus oli vuoden 2018 keväällä voimakkainta alueen eteläpuolella, Hemträsketiin laskevassa purossa havaintopaikalla 2C.

Melu

Hakemuksessa on arvioitu, että kaatopaikan pintarakenteiden rakentamisen aikana ilmaan syntyy päästöjä työkoneiden ja kuorma-autojen pakokaasuista sekä maa-aineksen pölyämisestä. Työkoneiden toiminnasta ja liikenteestä koituu jonkin verran myös melua ja tärinää. Rakennustyöt ajoitetaan arkipäiville klo 7–21 välille, joten ilmapäästöjä, melua ja tärinää ei synny öisin eikä viikonloppuisin.

Luonnonsuojelualueet

Kaatopaikan lounaispuolella, lähimmillään noin 30–40 metrin etäisyydellä sijaitsee luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu Sjöbackan pähkinäpensaslehto. Kaatopaikan luoteispuolella noin 700 metrin päässä sijaitsee Iso-Teutarin kartanon puisto, joka on suojeltu luonnonsuojelulain 24 §:n nojalla. Kaatopaikan pohjoispuolella sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Pytbergin luonnonsuojelualue, joka on perustettu 13.5.2021 voimaan tulleella ympäristöministeriön asetuksella Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (333/2021).

Metsähallitus on 3.7.2020 aluehallintovirastolle antamassaan muistutuksessa todennut muun ohella, että sen hallinnassa on suoraan kaatopaikka-alueeseen rajautuva kiinteistö Suojelu-Takamaa 444-408-1-255, jonka kautta jätevesiä on suunniteltu edelleen johdettavan. Metsähallitus on todennut, että alueella on reheviä lehtoja, jalopuita, järeitä haapoja sekä tervaleppäkorpea. Alueen itäreunan läpi kulkeva oja on luonnontilaisen oloinen, ojassa on mutkittileva uoma ja runsaasti lahoppuuta ojaan kaatuneena. Tehtävillä toimenpiteillä tulee tavoitella huomattavaa veden laadun parantamista ja kuormituksen vähentymistä. Metsähallitus on todennut edelleen, että se ehdottaa sulkemisen jälkeen 3 vuoden seuranta, jonka jälkeen raja-arvot määritetään ja vuotuista seuranta jatketaan luonnonsuojelualueelle johdettavien vesien laadun osalta, jotta alueen perustamistarkoitus ja luontoarvot eivät vaarannu. Tarvittaessa tulee luonnonsuojelualueen kohdalla tehdä olemassa olevaan ojaan putkitus.

Lausunnossaan 26.3.2021 Metsähallitus on muun ohella katsonut, että Teutarin kaatopaikan sade- ja sulamisvesien johtaminen nykyisen ojalinjan kautta voidaan sallia edellytyksellä, että johdettavien vesien ravinne- ja haitta-ainepitoisuudet eivät merkittäväällä tavalla heikennä uoman vesien tilaa ja edelleen perustettavan luonnonsuojelualueen luontoarvoja.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Toiminnanharjoittajan valituksen perusteella on arvioitavana, olisiko aluehallintoviraston tullut myöntää ympäristönsuojelulain 68 §:n 1 momentissa tarkoitettu jätevesien johtamista koskeva oikeus kaatopaikan jätevesien johtamiselle ja onko vesien johtamisesta annettua lupamääräystä 11 muutettava. Lisäksi on arvioitava, onko aluehallintoviraston päätöstä muutettava muiden valituksessa esitettyjen kunnostustyön toteutukseen, vesien johtamiseen ja kaatopaikan sisäisen veden tarkkailuun liittyvien vaatimusten perusteella.

Päätöksen kumoaminen ja palauttaminen osittain

Lohjan kaupunki on hakemuksessaan esittänyt tietoja kaatopaikan sulkemistoimenpiteisiin liittyvistä hule- ja jätevesien johtamisjärjestelyistä. Edeltä ilmenevällä tavalla hakemuksessa esitetyt johtamisjärjestelyt ovat pitäneet sisällään sen, että vedet johdetaan osittain pohjoiseen ja osittain etelään lähtökohtaisesti sitä purkureittiä pitkin, johon vedet on jo kymmeniä vuosia johdettu. Pohjoisessa tämä tarkoittaa vesien johtamista purkuojaan, joka sijaitsee noin 30 metrin pituiselta osuudelta Pytbergin luonnonsuojelualueella.

Aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt hakemuksen ympäristönsuojelulain 68 §:n mukaisessa jätevesien johtamisasiassa. Aluehallintovirasto on lupamääräyksessä 11 määrännyt sekä pohjoiseen että etelään johdettavista vesistä. Lupamääräyksessä on kielletty jätevesien johtaminen kaatopaikan pohjoispuolella sijaitsevalla luonnonsuojelualueella olevaan ojaan, mutta todettu että muutoin kaatopaikkaveden ja muun jäteveden saa purkaa laatunsa mukaisesti sellaisenaan tai tarvittaessa esikäsiteltynä maastoon. Lupamääräyksen toisen kappaleen mukaan, jos vesien johtamista ei ole mahdollista järjestää luvan hakijan hallinnassa oleville alueille, on vesien johtamiselle haettava ympäristönsuojelulain mukaista lupaa. Lupamääräyksen kolmannessa kappaleessa on määrätty, että jos tarkkailutulokset osoittavat etelään johdettavan veden olevan jätevetä, on vesien johtamiselle haettava ympäristönsuojelulain mukaista lupaa. Lisäksi luvansaaaja on velvoitettu vesienhallinnan suunnittelussa ottamaan huomioon luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen säilyminen.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksen ja aluehallintoviraston päätöksen sisältö huomioon ottaen hakija on hakenut lupaa paitsi kaatopaikan kunnostukseen, myös siihen liittyviin jätevesien johtamisjärjestelyihin. Tähän nähden valituksenalaisella päätöksellä on tullut ratkaista hakemus myös jätevesien johtamisen osalta lähtökohtaisesti sillä tavalla, että jätevedet ovat päätöksessä annettuja määräyksiä noudattaen, joko käsiteltyinä tai käsittelemättöminä, johdettavissa pois kaatopaikka-alueelta. Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella on lisäksi tullut arvioida pois johdettavien vesien luonnetta, eikä tätä seikkaa ole tullut jättää ratkaistavaksi tarkkailutulosten perusteella.

Teutarin kaatopaikalta etelään johdettava vesi on ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 13 kohdan nojalla, asiassa kaatopaikkaveden laadusta saadun selvityksen sekä kaatopaikkaveden syntyvän perusteella katsottava ainakin osittain jätevedeksi. Hakemuksesta ilmenevästi Lohjan kaupunki on esittänyt vesien johtamista osittain kaatopaikan eteläpuoleiseen ojaan, joka sijaitsee toiselle kuuluvalla kiinteistöllä. Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintoviraston olisi siten tullut käsitellä hakemus myös siltä osin kuin siinä on ollut kysymys siitä, onko hakijalle ollut tarvetta myöntää ympäristönsuojelulain 68 §:n 1 momentin nojalla oikeus jätevesien johtamiseen toisen maalla kaatopaikka-alueen eteläpuolelle. Hakemuksessa esitetyt tiedot huomioon ottaen kysymys ei ole ollut sellaisesta asiasta, jota koskeva hakemus olisi tullut osoittaa tarvittaessa tehtäväksi erikseen.

Aluehallintovirasto on hylännyt kaatopaikan sulkemista koskevan hakemuksen siltä osin kuin siinä on haettu lupaa johtaa kaatopaikan pohjoispuolella syntyvät kaatopaikkavedet jätevesi mukaan lukien ojaan, joka kulkee noin 30 metrin matkalla Pytbergin luonnonsuojelualueella. Aluehallintoviraston päätöksen perustelujen mukaan Pytbergin luonnonsuojelualue on ympäristönsuojelulain 68 §:ssä tarkoitettu muu erityiseen käyttöön otettu alue, eikä alueelle siten saa myöntää oikeutta jätevesien johtamiseen. Aluehallintovirasto on päätöksensä perusteluna todennut lisäksi, että kaatopaikkavesien johtamisessa ei ole kyse Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista annetun ympäristöministeriön asetuksen 333/2021 3 §:n tarkoittamista kuivatusvesistä, koska siltä osin kuin 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rauhoitussäännöksissä säädetään, että sallittua on ojien ylläpito ja kunnostus luonnonsuojelualueen ulkopuolisten alueiden välttämättömiä kuivatustarpeita varten, ei kyseinen poikkeus koskisi Teutarin kaatopaikan sulkemista koskevaa lupa-asiaa.

Hallinto-oikeus katsoo ensinnäkin, että Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista annetun asetuksen sovellettavuuden kannalta Teutarin kaatopaikan jätevedet syntyvät kaatopaikka-alueen ja kaatopaikan rakenteiden kuivattamisessa, joten niiden on katsottava olevan myös välttämättömiä kaatopaikka-alueen kuivattamiseksi. Saadun selvityksen perusteella vedet on johdettu hakemuksessa esitettyä reittiä useita vuosikymmeniä ennen mainitun luonnonsuojelualueen perustamista.

Ympäristönsuojelulain 68 §:n esitoissa on todettu, että pykälässä säädettäisiin jätevesien johtamista koskevista lupamääräyksistä ja se olisi sama kuin voimassa olevan ympäristönsuojelulain 48 §. Vesilainsäädännön muuttamiseksi eduskunnalle annetun hallituksen esityksen (HE 277/2009 vp, sivu 198) ympäristönsuojelulain 48 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälä ei koske varsinaista ympäristöllistä harkintaa, vaan kyse olisi oikeuden myöntämisestä osittain kiinteistönmuodostamislainsäädännön rasiteoikeuden tapaisesti. Edellytyksenä oikeuden myöntämiseen olisi, ettei jäteveden johtamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa maanomistajille ja muille oijittajille tai jätevettä johtaville. Kohtuuttomana haittana voitaisiin pitää esimerkiksi hygieenisesti huonon jäteveden johtamista asuin- tai lomakäytössä olevan rakennuksen läheisyydessä sijaitsevassa avo-ojassa.

Hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojelulain 68 §:n 1 momentissa asetetulla kiellolla johtaa vettä erityiseen käyttöön otetulle alueelle tarkoitettaisiin säännöksen esitöiden perusteella lähinnä naapurussuhdelain 17 §:ssä säädetyn kaltaista haittaa kiinteistön käytölle ja siitä koituvaa kohtuutonta räsitusta. Käsillä olevassa tilanteessa, jossa kaatopaikan vesiä on johdettu toisen maalla olevaan ojaan jo pitkään, ja kun otetaan huomioon, että kaatopaikan kunnostuksen jälkeen kaatopaikan pintarakenteen kautta kulkevat vedet tulevat jatkossa olemaan aiempiin alueelta johdettuihin vesiin verrattuna vähemmän haitallisia, hakemusta jätevesien johtamisesta toisen maalla olevaan ojaan ei olisi voinut hylätä päätöksessä esitetyillä perusteilla.

Koska hakemus on hylätty ympäristönsuojelulain 68 §:n nojalla, ei valituksenalaisen päätöksen perusteluissa ole arvioitu jäteveden pilaamisvaikutusta Pytbergin luonnonsuojelualueen tai alueen pohjoispuolen muihin luontoarvoihin ympäristönsuojelulain 48 §:ssä ja 49 §:ssä tarkoitettujen luvanmyöntämisen edellytysten kannalta. Lupamääräyksen 11 perusteluista ei myöskään ilmene, miten Pytbergin luonnonsuojelualueella sijaitsevan ojan vesitaseen muuttumisen on arvioitu vaikuttavan suojeltaviin luontoarvoihin ja millä perusteella vesitaseesta huolehtimisesta annettu määräys on tarpeellinen luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi. Hallinto-oikeus katsoo, että tässä tilanteessa jätevesien johtamisesta ja vesitaseen säilyttämisestä on mahdollista sekä taloudellisesti ja teknisesti perusteltua huolehtia hakijan esittämällä tavalla johtamalla kaatopaikkavedet edelleen nykyisiin ojiin.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksityistieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 11 on määrätty muun muassa, että ”Muutoin kaatopaikalla muodostuvan kaatopaikkaveden ja muun jäteveden saa purkaa laatunsa mukaisesti sellaisenaan tai tarvittaessa esikäsiteltynä maastoon.” Saman lupamääräyksen kolmannessa kappaleessa on määrätty, että ”Jos tarkkailutulokset osoittavat kaatopaikan eteläpuoliseen ojaan purettavan veden olevan jätevettä, on veden johtamiselle haettava ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 2 nojalla ympäristölupaa - - ”. Hallinto-oikeus katsoo, että ottaen lisäksi huomioon valituksenalaisen päätöksen perustelut, lupamääräyksestä 11 ei hallintolain 44 §:ssä tarkoitettulla tavalla selvästi ilmene, mitä asiassa on päätetty kaatopaikkavesien, jätevesien ja muiden kaatopaikalla syntyvien vesien käsittelystä ja johtamisesta eli minne kaatopaikka-alueen pohjoispuolen ja eteläpuolen kaatopaikkavedet, jätevedet ja muut vedet voidaan johtaa, ja millaisin edellytyksin. Aluehallintoviraston päätös on tämän vuoksi ja muutoinkin edellä mainittu huomioon ottaen kumottava lupamääräyksen 11 osalta ja siltä osin kuin sillä on hylätty hakemus ympäristönsuojelulain 68 §:n mukaisessa jätevesien johtamisasiassa. Siihen nähden, mitä edellä on todettu hakemuksen hylkäämisestä ympäristönsuojelulain 68 §:n perusteella ja siitä seuranneesta lupaharkinnan osittaisesta puutteellisuudesta, ei hallinto-oikeus ensi asteena ota ratkaistavakseen, kuinka asia on kumotulta osin ratkaistava, vaan asia on palautettava kumotuilta osin uutta käsittelyä varten aluehallintovirastolle.

Muut vaatimukset

Melun raja-arvot

Muutoksenhakija on vaatinut, että lupamääräyksessä 3 asetetut luonnonsuojelualueita koskevat melun raja-arvot tulee saada ajoittain ylittää kaatopaikan pohjoisosassa tapahtuvan työskentelyn aikana. Lupamääräyksessä on määrätty muun ohella, että kunnostukseen liittyvistä työvaiheista, liikenne mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa ylittää luonnonsuojelualueilla päiväohjearvoa 45 dB. Asiassa saadun selvityksen mukaan Teutarin kaatopaikkaan rajoittuvat luonnonsuojelualueet eivät ole erityisesti virkistyskäytössä. Pohjoispuolella sijaitsevan Pytbergin luonnonsuojelualueen, tai muiden lähimpien luonnonsuojelualueiden suojeluperusteina ei myöskään ole erityisesti melulle herkkiä lajeja. Hallinto-oikeus toteaa, että ottaen huomioon alueen suojeluperusteet sekä erityisesti kysymyksessä olevan kaatopaikan kunnostustyön suhteellisen lyhyt kesto, luonnonsuojelualueita koskevien melun raja-arvojen asettamiselle ei ole ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tai ympäristönsuojelulain 52 §:ssä tarkoitettuja perusteita. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräyksen 3 ensimmäistä kappaletta ratkaisukohdasta ilmenevällä tavalla siten, että siitä on poistettu määräys luonnonsuojelualueella noudatettavasta päiväohjearvosta.

Maa-ainesten varastointi

Muutoksenhakija on vaatinut, että lupamääräyksessä 14 asetettujen maa-ainesten ja jätteiden enimmäisvarastointimäärien on oltava hakemuksen mukaisesti suurempia ja lupamääräyksessä asetettua kolmen vuoden enimmäisaikaa jätteen varastoinnille ennen sen hyödyntämistä on pidennettävä.

Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksessä 14 on sallittu kaatopaikan kunnostamisessa hyödynnettäviä maa-aineksia ja jätteitä varastoitavan kerralla 50 000 m³. Aluehallintoviraston päätöksen perustelujen mukaan ennalta arvioiden määrän mahtuminen alueelle siten, että laadultaan erilaiset materiaalit olisivat varastoitavissa erillään ja siten, että työkoneilla on riittävästi työskentelytilaa, ei olisi täydellä varmuudella järjestettävissä. Lisäksi perusteluissa on todettu, että pilaantuneen maa-aineksen kertavarastomäärä on tarpeen rajata viidesosaan kerralla varastoitavan materiaalin kokonaismäärästä, kun otetaan huomioon määräyksen 16 perusteluissa pilaantuneista maa-aineksista esitetty. Kaatopaikan kunnostukseen tarvittavan materiaalin enimmäisvarastointimäärän on esitetty hakemuksessa olevan lyhytaikaisesti enintään 100 000 m³. Hakemuksessa varastoitavien materiaalien enimmäismäärän on arvioitu olevan noin 75 000 m³ lakialueella, jotta alueella pystyy työskentelemään. Edelleen hakemuksen täydennyksen mukaan lyhytaikaisesti Teutarissa voi olla kerrallaan yhtäaikaisesti varastoituna eri materiaaleja yhteensä noin 100 000 m³ (200 000 tonnia). Hallinto-oikeus katsoo, että materiaalien suurimmaksi kerralla varastoitavaksi määräksi voidaan hyväksyä sellainen määrä, jonka varastoinnista ja käsittelystä ei aiheudu ennakoimattomia ympäristövaikutuksia. Varastoinnin enimmäismäärä 75 000 m³ mahdollistaa

hakemuksen mukaisen kunnostustyön loppuun saattamisen tehokkaasti ja ilman, että ylisuurista varastokasoista aiheutuu ennakoimattomia ympäristövaikutuksia. Asiassa saadun selvityksen mukaan varastokasojen korkeudet eivät hallinto-oikeuden hyväksymällä maksimivarastointimäärällä muodostu liian korkeiksi. Hallinto-oikeus katsoo myös, että pilaantuneiden maiden suurin sallittu kerralla varastoitava määrä voidaan korottaa 50 000 m³:een. Määrää ei ole tarpeen rajoittaa hakemuksessa ilmoitetusta keskimääräisestä varastointimäärästä, ottaen huomioon, että aluehallintovirasto on jo lupamääräyksessä 16 merkittävästi rajoittanut hyödynnettävän maa-aineksen sisältämien haitta-aineiden pitoisuuksia ja liukoisuuksia. Sen varmistamiseksi, että korotetuista varastointimääristä ei aiheudu ennakoimattomia pilaantumisvaikutuksia, hallinto-oikeus on lisännyt määräykseen velvoitteen huolehtia erilaisten materiaalien erillään pitämisestä ja riittävästä työskentelytilasta.

Aluehallintovirasto on perustellut jätteiden varastoinnille asetettua kolmen vuoden määräaikaan siten, että määräyksellä erotetaan toisistaan varastoinniksi luokiteltava toiminta kaatopaikkatoiminnasta kaatopaikka-asetuksen 3 §:n kaatopaikan määritelmän soveltumisesta. Kaatopaikka-asetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan kaatopaikkana ei pidetä muun ohella alle kolmen vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä. Siten pilaantuneiden maa-ainesten ja muiden jätteiden varastoinnin enimmäisaikaa ei ole syytä laajentaa valituksenalaisella päätöksellä myönnetystä, ottaen myös huomioon jätteiden mahdollinen pintavesiä ja pois johdettavia kaatopaikkavesiä pilaava vaikutus. Selvytyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että kolmen vuoden aikarajoitus ei koske niitä alueella varastoitavia pilaantumattomia maa-aineksia, joita ei luokitella jätteiksi.

Tarkkailua koskevat vaatimukset

Muutoksenhakija on vaatinut, että tarkkailua koskevaa lupamääräystä 27 on muutettava siten, ettei pintarakennetulta alueelta vaadita jätetäytön sisäisen veden putken asentamista ja vaatimus poistoveden hallinnan selvityksestä ja suunnitelmasta on poistettava. Valituksessa on esitetty, että kaatopaikan pintarakenteen puhkaisemisesta aiheutuu riski, että hulevesi pääsee kaatopaikan rakenteisiin. Lisäksi uusien putkien asentaminen saattaisi vahingoittaa alueelle siirrettyjä suojeltuja kasveja, koska asennustyössä tarvitaan kairakonetta. Valituksessa on perusteltu vaatimusta myös siten, että selvitystä ja suunnitelmaa kaatopaikan sisäisen veden pinnan alentamismenetelmistä ja poistoveden hallinnasta ei tarvita, koska pintarakenne alentaa jätetäytön sisäisen veden tasoa.

Asiassa saadun selvityksen mukaan jätetäytön sisäisen veden taso saattaa tarkkailutulosten perusteella kohota erityisesti leutojen ja sateisten talvien seurauksena. Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka pintarakenne osaltaan alentaa jätetäytön sisäisen veden tasoa, tulee veden taso edelleen seurata, ja tarvittaessa tulee olla suunnitelma vedenpinnan tason alentamiseksi. Tämän takia ja ottaen lisäksi huomioon mitä edellä on todettu jätevesien johtamista koskevan hakemuksen ja lupamääräyksen 11 kumoamisesta ja asian osittaisesta palauttamisesta uutta käsittelyä varten, sekä suljetulle kaatopaikan

osalle määrätyn tarkkailuputken asentamisesta luopumista koskevan vaatimuksen hyväksymisestä, on lupamääräyksen 27 velvoite laatia teknis-taloudellinen suunnitelma jätetäytön sisäisen vedenpinnan tason alentamismenetelmistä ja alentamisen vaikutuksesta jätetäytön sisäiseen tilaan ja pohjavesikuormitukseen ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentissa ja tarkoitetulla tavalla tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi tilanteessa, jossa vedenpinnan taso nousee.

Hallinto-oikeus katsoo, että uuden tarkkailuputken asentaminen suljettavalle kaatopaikanosalle on ollut tarpeen määrätä kolmioverkon luomiseksi muodoltaan pitkänomaiselle kaatopaikka-alueelle. Olemassa olevien kahden putken lisäksi ainakin yksi uusi putki on tarpeen asentaa kaatopaikan keskiosaan. Hallinto-oikeus katsoo kuitenkin muutoksenhakijan tavoin, että tarkkailuputken asentamisen seurauksena jo aiemmin rakennettu pintarakenne rikkoutuu ja vesi saattaa päästä jätetäyttöön. Lisäksi kaatopaikan sisäinen rakenne saattaa toimenpiteen seurauksena vaurioitua. Tarkkailuputki olisi asennettavissa myös niin että riski veden pääsulle kaatopaikkarakenteeseen voitaisiin minimoida, mutta ei kokonaan poistaa. Ottaen huomioon suljetun kaatopaikanosan valmiin pintarakenteen rikkoutumisesta aiheutuva riski, määräystä putken asentamisesta suljetulle kaatopaikanosalle ei voida pitää välttämättömänä siihen nähden, että kaatopaikan sisäisen veden tarkkailu voidaan järjestää myös ilman tätä. Jo suljetun kaatopaikan osan eteläosaan lisättävä tarkkailuputki täydentää olemassa olevista tarkkailuputkista saatavaa tietoa siten, että tarkkailun tavoitteet voidaan saavuttaa koko kaatopaikan laajuudella.

Muutoksenhakija on vaatinut lupamääräyksen 33 muutamista siten, että talousveden tarkkailukaivoa K8 ei käytettäisi tihennetyssä tarkkailussa, koska kaivosta ei saada edustavaa näytettä. Asiassa saadun selvityksen mukaan vuoden 2020 tarkkailussa kaivon näytteissä on todettu muun muassa bakteereiden talousveden laatuarvot ylittäviä pitoisuuksia. Näytteissä esiintyvän bisfenoli A:n on arveltu olevan peräisin kaatopaikalta. Hallinto-oikeus katsoo tarkkailutulosten osoittavan, että kaatopaikka-alueella todennäköisesti on vaikutusta kyseisen kaivon veden laatuun. Asiassa saadun selvityksen mukaan kaivon kunto on huono ja on mahdollista, että pintavettä pääsee kaivoon, minkä seurauksena bakteerianalyysiä ei täydellä varmuudella voida pitää luotettavana kuvamaan kaatopaikan vaikutusta talousveteen. Asiassa saadun selvityksen mukaan kaivo K8 on käytössä ja kaivoveden tarkkailu tihennetyksi on siksi tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi ottaen myös huomioon käytettävissä olevat tarkkailutulokset. Lupamääräyksessä 34 on mainittu muun ohella, että valvontaviranomainen voi päätöksellään muuttaa ja tarkentaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta tai tulosten luotettavuutta. Lupamääräyksen 33 perusteluissa on todettu, että valvontaviranomainen arvioi tarkkailun tarpeellisuuden näytteenottotulosten perusteella osana toiminnan valvontaa. Hallinto-oikeus katsoo, että kysymys näytteenottokohteena käytettävän kaivon tapauskohtaisesta luotettavuudesta ja soveltuvuudesta valvontaan on valvontaviranomaisen harkinnan piirissä. Myös aluehallintovirasto voi tarpeen vaatiessa muuttaa tarkkailumääräystä. Ottaen lisäksi huomioon lupamääräys

34 sekä lupamääräyksen 33 soveltamisesta päätöksessä mainittu, ei aluehallintoviraston päätöksen muuttamiseen ole tältä osin tarvetta.

Muut lausumat

Muutoksenhakija on vaatinut myös, että hallinto-oikeus vahvistaa, että edellytykset toiminnan aloittamiselle uusien lupamääräysten mukaisesti ovat voimassa muilta osin kuin koskien valituksen kohteita. Hallinto-oikeus toteaa, että kysymys lupapäätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta kuuluu lähtökohtaisesti valvontaviranomaisen päätäntävaltaan, eikä hallinto-oikeus ympäristönsuojelulain ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännökset huomioon ottaen voi vaaditulla tavalla vahvistaa oikeutta toimia luvan mukaisesti, vaikka lupapäätöstä ei valituksessa olisi vaadittukaan kumottavaksi. Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että vaikka aluehallintoviraston päätös on osittain kumottu ympäristönsuojelulain 68 §:ää koskevan asian ja lupamääräyksen 11 osalta, ei tällä päätöksellä ole kielletty vesien johtamista kaatopaikka-alueelta sillä tavoin kuin vedet on aikaisemminkin alueelta johdettu.

Lopputulokset

Edellä mainituilla perusteilla aluehallintoviraston päätös on kumottava lupamääräyksen 11 osalta ja siltä osin kuin sillä on hylätty hakemus ympäristönsuojelulain 68 §:n mukaisessa jätevesien johtamisasiassa. Asia on mainituilta osin palautettava aluehallintovirastolle uutta käsittelyä varten. Asiaa uudelleen käsitellessään aluehallintoviraston on otettava huomioon hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa esiin tuodut seikat sekä tarpeen mukaan varattava Lohjan kaupungille tilaisuus täydentää hakemustaan puutteellisilta osin. Hallinto-oikeus on lisäksi edeltä ilmenevin perustein valituksen enemmälti hyläten muuttanut lupamääräyksiä 3, 14 ja 27.

2. Peruutettu vaatimus

Lupamääräystä 16 oli vaadittu muutettavaksi liittyen siihen valituksessa esitettyyn vaatimukseen, että hakemus ylemmän ja alemman ohjearvon väliin sijoittuvan määrän PCDD/F-yhdisteitä sisältävän puujättemateriaalin hyödyntämiseksi pintakerroksessa tulisi hyväksyä. Muutoksenhakija on hallinto-oikeudelle toimittamassaan kirjelmässä ilmoittanut, ettei muutoksenhauille koskien lupamääräystä 16 ole enää tarvetta. Muutoksenhakijan peruutettua mainitun vaatimuksensa, siitä lausuminen raukeaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 3 momentin nojalla.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Lohjan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.5.2023**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Arto Hietaniemi, sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Riikka Salo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Lohjan kaupunki

Hanna Fabritius ym.

Pentti Häyhä

Juha Koski

Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Lohjan kaupungin ympäristöterveys

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Metsähallitus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
[*https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#*](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/)

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
[*https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/*](https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/)